N:o 239 (122)

TAMPEREEN SANOMAT

1910

Lauvantaina lokakuun 15 p.

Kuusi kertaa viikossa ilmestyvä aamulehti

Kides vuosik.

Puhelimet:

Uutisosasto	10 14
Päätoimittaja, Toimitussihteerit	9 18
Taloudenhoitaja	10 17
Konttori	9 17
Kirjapaino	5 29
Nuors. Piirihallinto	10 14

6 p. painoksen tilaushinnat:

Tampereella ja maaseudulla, asiamiehiltä tahi lehden konttorista tilattuna	postista tilattuna:
1/1 v. Smk. 10: —,	1/1 v. Smk. 11: —,
1/2 „ „ 5: —,	1/2 „ „ 5: 50,
1/4 „ „ 2: 50,	1/4 „ „ 3: —,
1 kk. „ 1: —,	1 kk. „ 1: —.

3 p. painoksen tilaushinnat:
ovat Tampereella ja maaseudulla, postissa, asiamiehillä ja kontt. tilattaessa
1/1 v. Smk. 5: 50, 1/4 v. Smk. 1: 50,
1/2 „ „ 2: 75, 1 kk. „ —: 60.
Venäjällä ovat tilaushinnat samat kuin Suomessa.
Ulkomailla: 1/1 v. 25 Sm 1/2 v. 12: 50, 1/4 v. 6: 25, 1 kk 2: 50.

TOIMITUS:
Kyösti Kanniainen.
Vastaava toimitt., tavataan toimist. 1—3.
Pontus Artti. John Zidbäck.
Toim. siht.
Anton Sinikallio.
TOIMISTO Aleksanterinkatu 22.
Avoinna klo 12 a.-p.—12 yöllä.

Ilmotushinnat ovat tekstin edellä 9 penniä ja tekstinjälkeen 7 penniä millimetriltä. Sisäsivuille vaadittavista ilmotuksista lasketaan 20 pros:n korotus ja etusivun pohjahinta. Määrätyille paikoille vaadittavista ilmotuksista 10 pros:n korotus ulkosivuilla. Kuoleman ilmotukset vähintään 3 mk. ja jokaisesta värssystä tahi surusaaton ilmottamisesta 1 mk. lisää. Kiitoksesta 1: 50, syntymä-, kihlaus- ja vihkimäilmotuksista 2 mk. Vähin ilmotusmaksu on ennen tekstiä 80 p:iä ja jälkeen tekstin 60 p:iä. Ulkolaisista ilmotuksista ovat va staavat hinnat 11 ja 9 penniä millim. Väkijuomailmotuksia ei oteta. Seisovista ilmotuksista myönnetään alennusta. Vaihtoilm. välitetään kaikkiin lehtiin.

Ilmotuksia ja tilauksia otetaan, paitsi konttorissa, myöskin Havannan tupakkakaupassa, kosken länsip. Kauppakadulla.

Lehden konttori:
Aleksanterinkatu 22. Avoinna 8—6 päiv.

Taloudenhoitaja
tavataan 9—2 ja 4—6.

Lehd. kotiinkanto 1 mk. vuod.

O. Y. OSKAR HELIN'in Höyryleipomo ja Kondiittori A. B. suosittaa Sokuri-, Vehnä- ja Ruokaleipä osastojaan
TAMPEREELLA, Hämeenkatu n:o 21. Puhelin n:o 119.

Kurssit.

Suomen pankki lokak. 10 p. 1910.

		Myynti-kurssi Smk	Osto-kurssi Smk.
Pietari	l. n.	268: 40	266: 66 3/4
	30 pp.	—:—	268: 60
Lontoo	l. n.	25: 35	25: 18
	30 pp.	—:—	24: 96
Pariisi	l. n.	100: 50	99: 80
	90 pp.	—:—	99: 10
Antwerpen	l. n.	100: 10	99: 40
	90 pp.	—:—	98: 50
Hampuri	l. n.	124: —	123: 40
	90 pp.	—:—	122: —
Lyypekki	l. n.	124: —	123: 40
	90 pp.	—:—	122: —
Berlin	l. n.	124: —	123: 40
	90 pp.	—:—	122: —
Frankfurt a. M.	l. n.	124: —	123: 40
	90 pp.	—:—	122: —
Amsterdam	l. n.	210: —	—:—
	90 pp.	—:—	206: 40
Tukholma		139: 40	138: 80
Kristiania		139: 40	138: 80
Kööpenhamina		139: 40	138: 80
Wien		105: 50	104: 80

Ammattiosotteita.

Asianajajia:

Einar Ahlman ja Yrjö Pulkkinen Lakiasiaintoimisto, Hämeenkatu 27 (n. k. kymmenenmiehen talo.) Av. 9—3.

von Bonsdorff & Sohlberg. Avoinna 9—3 päivällä. Puhelin 1004. W:m Sandberg'in talo.

Gummerus & Björkstén Sumeliuksen talo. Avoinna 9—4.

Procopé & Soivio Avoinna 9—4.

Verner Palander ASIANAJOTOIMISTO. Hoitajat: Kauppatori 7. Varatuomari V. Palander ja Kolis.

PALOHEIMO & OSMONSALO. Tampereen Osake-Pankin talo. Av. 9—3

Asianajajia Helsingissä:

Castrén & Snellman, Aleksant.-k. 42 Tel. 735 ja 2279.

Fredrik Thuring, Asianajo- ja Liiketoimisto, E. Esplanaatink. 3, 10—1/24. Tel. 5112 & 1218.

Jonas Castrénin Asianajotoimisto Erottaja 4, klo 10—2, 5—7. Telef. 1285.

HEIKKI RITAVUORI, Helsinki, Aleksanterinkatu 19. Tel. 4716. 10—4.

Koski & Suomalainen Helsinki, Aleksanterink. 40.

Asianajajia Turussa:

HUGO LILIUS, Senaattori. Puhel 122.

J. A. Nikkilä Lakit. kand. Varatuomari. Turku, Humalistonk. 12. Puh. 270 klo 9-5.

Vakuutuskonttooreja:

PATRIA Tapaturmavak. O.-Y. Fed Procopé & C:o. Pääasiam. Rob. Witting, Arth. Laurent ja S. Stenius.

Suomen Kaupunkien Paloapuyhtiö irtaimistoa varten. Asiamies Tampereella **Karl A. Liljeros,** Puuvillateht. katu 8. Puh. 754 ja 816.

Palo- ja henkivakuutus „SVEA". Telef. 106. ALFRED SELIN. Konttori Tampereella, Hallitusk. 11.

ROBERT WITTING
FENNIA Palovakuutus O.-Y:n pääasiamies, Itäinenkatu 20.

SUOMI Keskin. Henkivak. yhtiö Tampereen Haarakonttori Kauppatori N:o 5. Av. klo 10—2 ja 4—6, perjant. klo 7:ään. Puh. 92.

G. W. Osonen Vakuutuskonttori Hämeenkatu 9. Puhelin 530 **Salama-Pohjola-Kullervo.** Kontt. aik. 9—2 ja 4—7.

Lääkäreitä:

Ahlman, L. puistok. 14. 10-12 ja 5-1/27. Silmätaut. mieluimmin e. pp.
Björkqwist, Itäinenk. 20, 9-12 ja 6-7 ip.
R. Emeleus, Kauppak. 2, 9—11 ja 6—7.
Frestadius, Molinin talo, 1/29—11; 4—5 ppp. 9—11. (Last. taut. ja weneer.)
T:ri Grönholm, 2:nen kaup.-lääk. Itäinenk. 26, ark. 9—11; 6—7. Puh. 861.
K. K. Hoffström, Hämeenk. 23, ark. 9-12.
T:ri Holck, Hermotaut., ulkomailla marrask. 2 p.
T:ri af Hällström, 1:nen kaup. lääk. Kauppat. 21, ark. 9—11; 5—6. Tamterweydenhoitotoimistossa 1—2.
Ikman, Mustanlahdenk. 24, matkalla.
T:ri Lenden, Itäinenk. 24, 9—12; 5—7. P. 1281. Erik. keuhko- ja sydäntaut.
Tohtori Mäkkylä, Kansallispankin talo, 1/29—11, 1—2, 5—7. Tel. 118.
T:ri Ryman, länsipiirin aluelääk. Kauppatori 7, ark. 9-11 ja 5-1/27, pph. 9—11. Sisä- ja last. taut. ja wen. Tel. 483.
Hannes Ryömä, Pellawatk. 21, arkip. klo 9—12 ja 5—7. Pyhäsin 10—11 ap.
Tri v. Schrowe, itäp. aluel. Tammelank. 10, arkip. 9—11, 6—4.
Anna Wikander, Häm. k. 23. 9-11 ja 6-7.
Wirzenius, silmäl. Itäinenk. 20, 9—11 ja 6—7.

Terweydenhoitotoimisto, Hämeenk. 19, ark. 12—2. Tarkastusasema arw. 8—10

Kaarlo Pallonen, kunnan- ja rautatienlääkäri Toijalassa, klo 9—11 ja 1—2.

Hammaslääkäreitä:

Lea Bergbom, Itäinenk. 11 A. 10—11 ja 1/2—1/3. Puhelin 12 43.
Frenz, L., Kauppakatu 2. 12—1 päiw. Telef. 8 44.
T. E. Kauwala, Kauppak. 4. Klo 10—12 ap.
Otto Westphal, Kauppatori 7, arkipäiwinä 11—5. Telef. 12 88.

Eläinlääkäreitä:

G. Kronholm, Toijala, telef.
M. Herwe, Otawallank. 2, puh. 11 84, klo 10—1.

Kätilöitä:

Lise Alwén, Wartiatornink. 10, puh. 786
Mandi Lampén, Mustanl. k. 19, puh. 52
Anna Fjäder, Puutarhak. 12 b, puh. 688
Ida Helenius, Mustanl.k. 16. Puh. 264
Ida Wäänänen, Itäinenk. 14. Puh. 999
Ellen Sariola, Aleksanterinkatu 19.

Hierojat ja sairasvoimistelijat:

Eliel Hymander Selinin talo. Telef. 11 22.
Sandra Koskinen Mustanl. k. 20. t. 7 60.
Kerttu Haarla, Verkateht. k. 14. Puh. 1291.
MARIA OVASKA, Papinkatu 10.
Suomela, Ellen, Mustanlahdenkatu 15. Telef. 597.
Einar Sundvall, Itäinenk. 11, Visk. Palanderin t. Puh. 1080.
Anna Molin Läntinenkatu 21, 10—11 ja 3—4 telef. 1002

Matkailijakoteja:

Punkaharju Matkailiakoti ja Kahvila aseman vieressä Hämeenk. 4 telef. 296. Matkustajille siistiä huoneita nykyajan mukav.

Ruokatarjoiluja:

Kasvis- y. m. Ruokatarjoilua ja kahvilaa suositellaan arvoisalle yleisölle. Hämeenkatu n:o 5. JENNY TOUKOLEHTO.

Kellosepänliikkeitä:

J. V. Lindroos Kellosepänliike Tampere. Kauppakatu 9. Puhelin 513.

Lasinleikkausliikkeitä:

Tamp. Ikkunanpuhdistus ja Lasinleikkausliike Itäinenk. 32. Av. 6—6. Puh. 83.

Hj. Lindgrénin Kehyslista ja Lasinleikkausl. Pinnink. 26. P. 1081

Kirjansitojia:

O. F. Rae Rongank. 12, Tampere. Telef. 518.

Tamp. kunnan Työnväl. toim. avoinna klo 10—1 a.-p. miehille ja 4—5 i.-p. naisille paitsi lauantaina klo 10—2 päiv Osoite: Länsi Puistok. 10. Telef. 484.

Tamp. Sanom. Konttori välittää ilmoituksia kaikkiin lehtiin ja aikakauskirjoihin. Yksi käsikirjoitus ja yksi lasku eri lehtien omilla hinnoilla.

Laivojen kulkuvuorot:

Näsijärvellä:

Tampereen ja Pohjolan kulkuvuorot ovat ilmoitettuna aina lauvantain lehdessä
Aunen, Inton ja Teiskon kulkuvuorot julaistaan aina lauvantain lehdessä.
Sotkan ja Sammon kulkuvuorot ovat ilmoitettuna aina lauantain lehdessä.
Aitolahden kulkuvuorot ovat julaistuna aina lauvantain lehdessä.

Kirkoll. ilmotuksia.

21 sunnunt. Kolmin. päiwästä:

Aleksanterin kirkossa: Puolipäiwäsaarnat, suom. klo 9 past. Hallio ja suom. klo 12 lähetyssjohtaja Haahti.

Iltasaarna suom. klo puoli 5 past. Wallenius.

Rukoushetki tiistaina H. K. K. Perintörukhtinaan syntymäpäiwän johdosta kello 12 päiwällä.

Wanhassa kirkossa: Puolipäiwäsaarna, ruots. klo 12 past. Sandberg.

Raamatunselitys keskiwiikkona klo 7 i. p. past. Wallenius.

Johanneksen kirkossa: Puolipäiwäsaarnat, suom. kello 9 lähet. joht. Haahti ja suom. klo 12 past. Hallio.

Iltasaarna, suom. kello 6 i.-p. past. Wallenius.

Rippisaarna lauantaina klo 7 i. p.

Herran Ehtoolliskäynti sunnunt. klo 9 aamulla.

Luth. ruoushuoneella: Lauantaina klo 7 j. pp. lähetyksen wapaailtama ja sunnuntaina klo 7 j. p. p. lähetysiltama.

N. M. K. Y:ssä perheiltama klo 4 ip.

Saarna Sokeain Yhd:ssä Hämeenk. 31, sunnunt. t. k. 16 p. kello 4. A. Ilmoni.

Hengellinen iltama
Emmauksessa sunnunt. 16 p. klo 7 i. p. Puhujina kirkkoh:ra Olander ja tri Kalla. Kööriaulua y. m. Terve tuloa.
8819 N. N K. Y.

Suomen Pelastusarmeijassa
Puutarhakatu 12.
Lauvant. t. k. 15 p. klo 8 j. pp. vierailee Sihteeri S. Rindell.
Kaikki tervetulleet. 8830

Saarna Sokeain Yhd:ssä Hämeenk. 31 sunnunt. t. k. 16 p. klo 4. A. Ilmoni. 8825

Ojakodun rukoushuoneella
Kokoukset sunnuntaina klo 11 ja 5.
8833 Akseli Skutnabb.

Rukoush. Puutarhak. 17.
Sunnunt. t. k. 16 p. klo 1/2 4 i. p. suomal. saarna E. Renfors. Klo 6 i. p ruotsal saarna C Dahlström klo 1/2 8 i. p nuorten kokous. 8845

N. M. K. Y. Perhe-iltama sunnunt 16 p:nä klo i.-p. Puheen pitää opettaja Kuntonen, Kertomus, kitaransoittoa y. m. 8838

Tiistaina t. k. 18 p:nä klo 1/2 8 i. p. pitää insinööri Kaarlo Harteva Hämeen Pohjan juhlasalissa raamatullisen esitelmän aineesta **Ajan merkkejä.**
8846

Hengellisen iltaman
toimii
Krist. Työv. Y:n Kone- ja Rautatyönt. ammattiosasto sunnuntaina t. k. 16 p:vä klo 3 j. pp. Vartio'ornink 11. Puhujiksi ovat lupautuneet khra U. Tuhkanen Kangasalta, past. E Hyytiäinen sekä E Enb m Kitaran soittoa.
Ovimaksu 25 penniä 8836

R. Y. LIITON kokous
on maanantaina t. k. 17 päivänä klo 8 i.-p. Raittiustalolla. Uudet ja vanhat jäsenet saapukaa lukuisesti. 885

Lähetys-yhdistys toimii
Luth. Rukoushuoneella:
VAPAA-ILTAMAN
lauantaina t. k. 15 p:nä klo 7 j. p p Puhuvat: pastorit Sandberg ja Hannu Haahti sekä Afrikaan lähtevä lähetyssaarnaaja Alho, ja
ILTAMAN
sunnunt. t. k. 16 p:nä klo 7 j. pp Puhuvat pastorit Haahti ja Seppälä sekä lähetyssaarn. Alho. Varat tulevat uusien lähetien matkarahastoon. 8837

Kihloissa.

Bertha Sohlman
Vihtori Niiles

Karkku. 8826

Kuulutuksia.

Kuulutus.

Tampereen evankelis-luterilaisen seurakunnan Kirkkovaltuusmiehet kutsutaan koolle Johanneksen kirkon alakertaan maanantaina nykyisen lokakuun 17 p:nä klo 7 j. pp. keskustelemaan ja päättämään seurakunnan virkailijain ja palveluskunnan palkkojen järjestelystä

Tampereella 1 p. lokak. 1910.
8778 Fr. Edv. Salokas.

Kuulutus.

Tampereen ev. lut. seurakunnan Kirkkovaltuusmiehet kutsutaan koolle Johanneksen kirkon alakertaan maanantaina tämän lokakuun 17 p:nä klo 1/2 7 j. pp. jolloin esillä on viime kirkollisvuoden tilien tarkastus ja tilin tarkastajien lausunnon mukaan tilivapauden antaminen.

Tampereella, lokak. 1 p:nä 1910.
Kirkkoherranviran puolesta:
8777 Arvid Vallenius

Ilmotuksia.

Raamatullisen esitelmän
pitää sunnuntaina 16 päivänä lokakuuta klo 1 päivällä
Pumpulitehtaan kirkossa
kaupp. EMIL ÖSTERMAN ruotsiksi aineesta
„Kätketty salaisuus"
Yleisö sydämellisesti tervetullut! Vapaa pääsy. Ei mitään kolehtia. 8817

Keskustelu-tunteja
vieraissa kielissä taitavammille. Kohtuulliset hinnat. Ingeborg Carlstein.
8859 It. Puistok. 25. Tavataan 6—8 ill.

Suuri konkurssivarasto

Kauppias Oscar Bångin

konkurssipesän kangaskauppavarasto myydään KAUPPASEURASSA Tampereella lauantaina kuluvan lokakuun 22 p:nä klo 1/2 3 i.-p. pidettävässä velkojainkokouksessa.

Lähempiä tietoja varastosta ja myyntiehdoista saadaan Gummerus & Björkstenin asianajokonttorista Tampereella, jonne tarjoukset ennen mainittua kokousta ovat jätettävät.

Tampere, lokakuun 14 p:nä 1910.

Lars Vasastjerna. Alfred Kordelin.
Uskotut miehet. 8835

Oletteko lukeneet kirjan

„Jumalallinen Aikakausien suunnitelma"

C. T. RUSSELL, suom. Kaarlo Harteva.

?

Tässä kirjassa ovat jumalallisen maailmansuunnitelman peruspiirteet helposti käsitettävällä tavalla esitetyt.

Se osottaa, että Raamattu sisältää sopusuhtaisen suunnitelman suurenmoisesta pelastussuunnitelmasta, jonka mukaan Jumala, erityistä tarkoitusta varten, tähän asti on sallinut pahan vallita maailmassa, mutta että „tuleva maailma" tai aikakausi on oleva „tuhatvuotinen valtakunta" „kaiken ennalleenasettamisen aika." (Ap. t. 3: 21—23.)

Se osottaa myös, että **me elämme nyt murrosajassa** ja esittää Raamatun ennustuksista ja aikainmerkeistä määrätyjä todistuksia **osottaakseen nuo suuret muutokset, jotka nyt tulevat kohtaamaan koko maailmaa, joskin nämä muutokset ovat toisenlaiset ja tulevat toisella tavalla, kuin mitä kristityt tähän asti ovat tavallisesti uskoneet.**

Jos Te rakastatte totuutta ja etsitte totuutta, tulee Teidän viipymättä lukea tämä kirja Jos Te laiminlyötte sen lukemisen, niin tulette korvaamattomalla tavalla menettämään tietoa, iloa ja tyydytystä.

Tuhansien tästä kirjasta annettujen lausuntojen joukossa mainitsemme muutamia harvoja: **B. Arp** (amerikkalainen toimittaja, tunnettu suureksi ajattelijaksi) kirjottaa „Jumalallisesta Aikakausien suunnitelmasta.": „Tämä ihmeellinen kirja ei tee mitään väitteitä, jotka eivät hyvin perustaudu Raamattuun. Se on rakennettu kuten kivet toistensa päälle, ja joka kivellä on raamatunlause, ja kokonaisuudessaan esiintyy se Jumalan rakkauden, laupeuden ja viisauden pyramiidina. Raamatussa ei löydy mitään, jota tekijä epäilisi tai kieltäisi, mutta moneen tekstiin luo hän valovirran, jonka kautta Raamatun oikea tarkotus selvästi esiintyy."

Pastori J. H. Rosenius sanoo: „Onnittelen teitä, että olette saaneet käsiinne tämän erinomaisen hyvän teoksen" j. n. e.

Kirjan arvoa todistaa se seikka, että sitä tavallisesti luetaan yhä uudelleen ja uudelleen joka kerran kasvavalla innostuksella. **Mr. J. Hodson** (opettaja Englannissa sanoo: „Olen lukenut kirjan 16 kertaa ja aion alkaa sen jälleen alusta."

Kirja on kokonsa nähden (430 siv.) niin erinomaisen halpa, että jokaisen tulisi voida ostaa sen. Hinta sidottuna kauniisiin korukansiin 2: 50 mk., nidottuna 1: 50 mk. Varattomat uskovaiset voivat saada kirjan ilmaiseksi lähettämällä postilähetysmaksun 40 p. — On ilmestynyt: Suomen, Englannin, Ruotsin, Saksan, Ranskan, Italian, Kreikan, Hollannin, Espanjan, Puolan ja Tanskan-Norjan kielillä. **Kaikkiaan on levinnyt n. 4,000,000 kpl.**

Raamattuseura, jonka toimesta tätä kirjaa levitetään ei ole mikään lahko, vaan on sen tarkotuksena edistää jumalanpelkoa ja totista raamatuntuntemusta ottamatta huomioon eri puolue nimiä. Kaikki ne lasketaan veljiksi, jotka rakastavat Jumalaa ja hänen sanaansa ja turvaavat Kristuksen kalliiseen vereen.

Kirjavarasto Suomessa
EMIL OSTERMAN Turku, Jarrumiehenkatu 3.
8821 Jälleenmyyjille myönnetään alennusta.

Vuokrattavana.
Kaunis kalustettu tai kalustamaton huone
heti tai tuonnempana. Viinikankadun 25:ssä Kanniaisella. Huom! Sähkövalo, telef. y. m. mukavuudet.

Myytävänä.
Edullinen tilaisuus!
Nyt heti myydään nykyisen Romukaupan talo ja tontti Sorinahteella. Lähempiä tietoja antaa kaupp. J. Th. Soini. Romukaupassa. 8768

Tampereen Kukkakauppa
W. Lindegrén
Hämeenk. 31. Puhelin 1211.
Suosittaa parhaimpia kukkia ja kasvia, valmistaa tottumuksella ensi luokan sitomatöitä kuten hautaseppeleitä y. m. halvimmilla hinnoilla. 46
Maaseututilaukset toimitetaan huolellisesti

Suomen Yhdys-Pankk

Perustettu 1862.
Omat varat 35,000,000:
Ottaa rahaa korkoa kasvamaan: 88
5 % maksetaan rahoista.
Karttuvalla talletustilillä ja Talletustilillä muuttuvalla korolla.
152 **3 %** hyvitetään juoksevalla tilillä.
Toimittaa kaikkia pankkialalle kuuluvia tehtäviä.
Toimia voidaan pankille antaa kirjeellisestikin.

Sellaiset, joilla ei ole paikkaa
lukevat joka aamu Tampereen Sanomia nähdäkseen, onko siellä ilmoituksia avoimina olevista paikoista. Sinne siis on vietävä pienet ilmoitukset sellaisten, joilla ei sopivaa henkilöä avoinna olevaan paikkaan.

Lukijat, suosikaa ostoksillanne niitä liikkeitä, jotka ilmottawat Tampereen Sanomissa!

Huveja.

Tampereen Teatteri
Sunnuntaina Lokakuun 16 p. 1910; klo 1/2 5 ill.
Alennetuin hinnoin
Tukkijoella.
Klo 8 ill. 8839
Punainen laukku

Työväen Teatteri
Sunnuntaina lokakuun 16 p. 1910; klo 1/2 8 illalla
ENSI ILTA
Tuomo-sedän tupa
5-näyt. näytelmä „Setä Tuomon tuvasta" muodostanut Hanna Kunnas.
Väliajoilla esittää soittoa T. T. Y:n soittokunta. 8822

Akadeeminen Laulukunta
antaa
KONSERTIN
Kaupungintalon juhlasalissa
tänään lauvantaina 15 p:nä lokak, klo 8,15 j. pp.

OHJELMA:

Sangerhilsen	E. Grieg
Nokken	K. Faltin
Island	H. Moller
Naturen och Hjärtat	O. Lindblad
Sjöfararen vid milan	S. Palmgrén
Nyländsh folkvisa (tenorsolo)	G. Enckell
Näckrosen (barytonsolo)	Abt.
För si sådan är kärlekens begäran (barytonsolo)	E. Melartin
Skjön jomfru, see ud!	P.E. Lange-Müller
Kor vid parentationen över brännvins brännaren och riddaren	Lundholm-Bellman
Fredmans Epistel N:o 71	„
Fredmans Epistel N:o 38	„
Isänmaalle	Sibelius
Stridsbön	O. Lindblad

Liput maksavat 3: —. 2: 50, 2: — ja 1 mk ja on niitä tästä päivästä alkaen saatavana Lyytikäisen kirjakaupasta. 8792

Ooppera-näytäntöjä
Palokunnantalolla
Lauvantaina Lokakuun 15 p. klo 8 ill.
Hämeen-Pohjalla:
Sunnuntaina Lokak. 16 p. klo 8 illalla
Cavalleria rusticana
Lippuja saadaan Emil Lyytikäisen kirjakaupasta klo 10—2 ja Palokunnantalolta klo 4:stä i.-p. 8816

Pellavatehtaan Soittokunta
toimii soittannollisen **Iltaman** Pell. teht juhlasalissa mieskööri „Lauluveikot" suosiollisella avustuksella, sunnuntaina t. k. 16 päivä klo 1/2 7 j. pp. — Lopuksi tanssia. Lähemmin ohjelmissa Pääsyliput maksavat ennakolta á 75 p., joita saa ostaa soittok. jäseniltä ja iltaman alussa ovella à 1 markka.

F. & C:o Voim. & Urh.:seura
toimii
HAUSKAT TANSSIAISET
ja sen yhteydessä seurainkeskiset kieppi- & kätenkohontakilpailut lauantai-iltana eli t. k. 15 p:nä Puuvillatehtaan juhlasalissa Huom! Alkaa klo 6 illalla ja loppuu klo 1 yöllä. Liput 50 penniä Huom.! Lattia uusittu. 88 3

R. y. TAISTON
Näytelmä-Iltama
Sunnuntaina 16 p. lokak. 1910 klo 7 i.
Soittoa.
Laulua, Taiston sekaköori
Puhe.
Ei Haittaa.
Huvinäytelmä 3:ssa näytöksessä. Kirjoitti Frans Hedberg. Suomennos
Soittoa, Lausuntoa ja kertomus näytöksien väliajoilla.
Lippujen hinnat —: 75, —: 50 ja 25 p. Lippuja myydään sunnuntaina klo 10—1 päivällä ja klo 6 i. 8851

Tampereen Osake-Pankin
tila Syyskuun 30 p:nä 1910.

Vastaavaa:		Vastattavaa:	
Käteistä rahaa	307,053: 57	Osakepääoma	3,000,000: —
Ulkom. „	6,954: 97	Vararahasto	425,000: —
Kotim. vekseleitä	5,581,642: 20	Voitto- ja tappiotili	88,482: 17
Ulkom. „	176,761: 37	Talletuksia	10,810,969: 78
Lainoja	4,460,701: 11	Juokseva tili	829,689: 56
Kassakreditiivi tili	4,305,598: 13	Rediskontattuja vekseleitä	507,253: 02
Obligatsiooneja	1,529,457: 48	Postilähetysvekseleitä	37,747: 45
Osakkeita	36,626: —	Kotim. kirjeenvaihtajia	950,002: 03
Kotim. kirjeenvaihtajia	550,681: 79	Ulkomaisia „	852,963: 08
Ulkom. „	99,186: 35	Perittyjä vekseleitä	1,504: 67
Palkkoja ja kulunkeja	101,535: 84	Lainoja	174,900: —
Pankkikiinteimistöt	806,139: 39	Pankkikiint. kuoletuslaina	68,061: 60
Irtaimisto	18,543: 05	Nostamattomia osinkoja	3,526: —
Eri tilejä	174,039: 94	Korkoja ja provisioneja	304,968: 83
		Eri tilejä	99,853: —
Smk.	18,154,921: 19	Smk.	18,154,921: 19

Tampere, Lokakuun 13 p:nä 1910.
Johtokunnan puolesta: A. Boxström. Kalle Välimaa.
Hallintoneuvoston puolesta: Thure Granberg. K. B. Salvasti.

Pohjoismaiden Osakepankki
Kauppaa ja teollisuutta varten.
Perustettu 1872 — Omat varat Smk 25,000,000: —.
Talletustililtä, Talletuskonttokuranttitililtä, Kodin Säästökassasta } **5 pros. korko.**
Juoksevalta tililtä **3 pros. korko.**
Täydellinen pankkiliike. 88

Tampereen Verkatehtaan
Kangasteokset ja Villalangat
ovat edulliset ostajille. Käyttäkää siis aina meidän teoksiamme!
Tampereen Verkatehtaan Osakeyhtiö.

ILMOITUKSIA HELSINGIN SANOMIIN
Välittää tämän lehden konttori.
Helsingin Sanomat on maan suomalaisista lehdistä enin käytetty ilmoituslehtenä.

Paketti-Iltaman
toimii V. & U:seura „YRITYS"
Taiston talolla lauvantaina 15 p:nä lokak. klo 7 illalla hauskalla ohjelmalla.
Lippujen hinta 50 p:niä. 8836

Kansanopistoon!

Wuosittain tämä kehotus uudistetaan. Se on ikäänkuin säännöllisesti toistuwa huuto, jolla nukkuwia herätetään ja torkkuwia rawistetaan.

Sanottanee — onko nyt tällainen kehottelu yhäkin wälttämätön? Eikö jo itsestäänkin osata käyttää sitä walistumisen tilaisuutta, jota lukuisat kansanopistomme tarjoawat?

Ei osata. Sitä todistaa se, että wain pieni murto-osa niistäkin nuorukaisista, joiden taloudelliset olot eiwät estettä tee, käy kansanopiston. Useimmilta siis menee hukkaan se ikä, jolloin olisi hankittawa niitä tietoja ja sitä taitoa sekä sitä elämäntarkotuksen sywällisempää ymmärtämystä, jota kunnollisessa kansalaistoiminnassa tarwitaan. Yhtyesti — hukkaan menee se ikä, jolloin olisi elämän todellisuutta warten perusteellisemmin kehityttäwä, jolloin ihmishenki olisi eläwäksi, kutsumuksestaan tietoiseksi tehtäwä.

Mikä tähän syynä?

Syyt owat tällöinkin monet ja monellaiset. Yleisin on se, ett'ei kansanopiston tarjoaman kansalaissiwistyksen merkitystä ja tarpeellisuutta ymmärretä niin yleisesti, kuin pitäisi.

Mutta usein on esteenä myöskin wanhempain ennakkoluulot ja kowin ahdas käsityskanta. Kansanopistoa epäillään. Sitä pidetään kaswatuslaitoksena joutawaan herruuteen ja laiskan toimettomuuteen. Tämä luulo on kuitenkin nykyjemmin aiheeton. Kansanopistomme alkuaikoina sen oppilaat joskus saattoiwat wäärinkäsittää asemansa ja opiston tarkotuksen, eksyäkseen turhanpäiwäiseen henkiseen pöyhkeilyyn ja arwottomaan herrasteluun. Mutta siitä kehitysasteesta on jo aikoja sitte suoriuduttu. Nyt kansanopistossa käyneisiin juurtuu enimmäkseen se käsitys, että siellä on opittawa juuri työtä warten.

Kansanopistojen entiset oppilaat kysellewät itseltään: miten woisin paraiten nyt perästäpäinkin opistoani hyödyttää? Wastaus on yksinkertainen ja aiwan lähellä: siten elämällä ja työskentelemällä, että se ympäristössäni herättää korkeamman walistuksen kunniotusta sekä luottamusta opistooni. Tämä keino on paljoa tehokkaampi, kuin monet pitkät ja kauniit korupuheet.

Meillä on siis täysi syy jälleen toistaa entinen huutomme: kansanopistoon! Ja meillä on syytä siihen nyt enemmän kuin ennen. Sillä ulkonaisesta pakosta olemme joutuneet sellaisiin oloihin, joissa kansalaisiltamme waaditaan walistu-

Maatilan huutokauppa

Lokakuun 24 p:nä klo 12 päiv. myydään itse paikalla tapahtuvalla vapaaehtoisella huutokaupalla

UNKERI

-niminen perintötila Tyrvään pitäjän Vahattulan kylässä. Talo sijaitsee hyvällä paikalla, 4 klm Heinoon ja 5 klm Tyrvään asemilta ja on pinta-alaltaan yli 400 ta, josta peltoa noin 40 ta, sekä laaja luonnon-niitty. Talo on hyvässä rakennuksessa: asuinrakennuksia kaksi, yht. 6 huonetta. Metsä hyvin taaja ja arvokas, viimeksi myyty toistakymmentä vuotta sitten. Talon kauppaa seuraa kaikki rehu ja vilja varat, pelto ja ajokalut, rautaisella hevoskierroksella varustetut riihikoneet, sekä 2 hevosta, 3 lehmää ja 1 vasikka. Tilaa rasittava 7,000 markan suuruinen Säästöpankin laina voidaan siirtää ostajalle. Talon hinnasta on suoritettava heti 5,000 markkaa, loppu sopimuksen mukaan.

Huutokaupassa tehtyjen tarjousten hyväksymistä tai hylkäämistä varten pidätetään 1 tunnin mietintöaika.

Talo myydään myös ennen huutokauppaa, jos tarjoukset jätetään

Tampereen Välitys-konttori Osakeyhtiölle.

KONTTORI: Hämeenkatu 18 Keskusmyymälät. Telef. 1000.

Suosikaa kotipaikkakunnan teollisuutta!

Osakeyhtiö W. W. Raipalan Oja-auratehdas

:: Hämeenkyrössä ::

Walmistaa: parannettuja, patentin saaneita oja-auroja, „Siewä" N:o 2, puimakoneita parasta mallia, kylwökoneita, äkeitä, ajo- ja työ-rattaita y. m.; sekä

Korjaa kaikkia maanwiljelys- y. m. koneita.

Laittaa täydellisiä wesijohtoja nawetoihin, meijereihin, maataloihin y. m. sekä höyry- ja lämmitys-johtoja.

Toimittaa: höyrykoneita, höyrypannuja ja moottoreita kaikkia lajia suoraan ensiluokan liikkeistä koti- ja ulko-mailta.

Toimii piirustuksia ja kustannusarwioita, sekä antaa asiantuntijana neuwoja sahoja, myllyjä, turbiinia, höyrykoneita y. m. suunniteltaessa sekä ottaa edellä mainittuja töitä suoritettaaksensa.

nutta, ymmärtäwää mieltä sekä kehittynyttä oikeuden- ja welwollisuudentuntoa. Tämänhän yleisesti tunnustamme. Mutta kun näin teemme, niin meidän on samalla ymmärrettäwä miten tärkeää on, että myöskin nousewa sukupolwi niin yleisesti kuin suinkin näihin kansalaisawuihin ja -hyweisiin kaswatetaan ja kehitetään.

Lopuksi tahdomme huomauttaa, että tämä kehotuksemme tarkoittaa kaikkiakin walistuneita kansalaisia, joilta täytyy waatia, että he kansanopistojemme oppilasluwun lisäämiseksi parhaansa tekewät.

Tampere, lokak. 15 p:nä.

Työttömyyden aiheuttaman hädän liewentäminen.

Senaatti puoltanut Eduskunnan anomusta 200,000:n markan määrärahan myöntämisestä.

Senaatissa esiteltiin eilen kenraalikuwernöörin kirje ynnä armollinen käsky senaatille antaa lausuntonsa wuoden 1910 määräaikaisten waltiopäiwien anomuksesta, että wuoden 1911 menosääntöön otettaisiin 200,000:n markan määräraha toimenpiteitä warten työttömyyden aiheuttaman hädän liewentämiseksi. Senaatti päätti puoltaa eduskunnan anomusta.

Rautatiehallitus.

Senaatti nimitti eilen omasta puolestaan liikennetirehtööriksi rautatiehallitukseen ylikontrollööri H. A. Hagmanin. Liikennetirehtöörinwirkaa oliwat nimitettyä lukuunottamatta hakeneet liikennetirehtöörin apulainen R. Gripenberg, liikennetarkastaja B. W. Lindqwist, jota rautatiehallitus puolsi wirkaan, rautatiehallituksen päärahastonhoitaja N. Hosiainoff, Walkeasaaren asemapäällikkö A. Swentorzetsky ja Udelnajan asemapäällikkö R. G. Westerling.

Kajaanin osuusmeijerin wararikko.

Pellerwo-seura on senaatilta anonut, että senaatti ensi tilassa asettaisi komisioonin tutkimaan Kajaanin osuusmeijerin wararikon yhteydessä ilmenneitä asianhaaroja ja tämän tutkimuksen nojalla tekemään ehdotusta siitä, woisiko ehkä waltio tehdä jotakin ja mitä mainitun meijerin wararikon aiheuttamien retteloiden selwittämiseksi ja sen aikaansaamaa kyseessäolewaa paikkakuntaa uhkaawan tuhon liewentämiseksi. Komisioonin jäseniksi seura ehdottaa prof. A. Serlachiuksen, pankinjohtaja Knut Posonin ja agronoomi Otto Pehkosen.

Howioikeudet.

Senaatti on päättänyt alistaa korkeimpaan paikkaan, että Turun howioikeudessa nykyisin toimiwat wäliaikaiset wiides ja kuudes osasto pidettäisiin toimessa wielä tulewankin wuoden kuluessa ja että sitä warten myönnettäisiin 49,200:n markan määräraha.

Senaatti on päättänyt puoltaa Wiipurin howioikeuden waraprestdentin A. Sparen eronhakemusta ja esittää, että hänelle myönnettäisiin 8,000:n markan elinkautinen eläke.

Turun howioikeuden awoinna olewaan asessorinwirkaan on senaatti puolestaan nimittänyt entisen howioikeuden asessorin G. Roinilan. Howioikeus oli wirkaan ehdolle asettanut ensimäiselle sijalle howioikeuden sihteerin W. Grönfeldtin, toiselle howioikeuden warakannewiskaalin W. Isakssonin ja kolmannelle howioikeuden notaario G. J. Arrheniuksen.

Waasan howioikeuden awoinna olewaan sihteerin wirkaan on senaatti puolestaan nimittänyt howioikeuden wiskaali H. Aminoffin, jonka howioikeus oli asettanut ensimäiselle ehdokassijalle.

Waasan howioikeuden awoinna olewaan kannewiskaalinwirkaan on senaatti puolestaan nimittänyt howioikeuden wiskaali E. H. Palmenin, jonka howioikeus oli asettanut ensimäiselle ehdokassijalle.

— **Kysymys kauppalakikomitean asettamisesta.** Senaatissa esiteltiin eilen Suomen kauppawaltuuston keskuswaliokunnan anomus, että hallitus asettaisi komitean laatimaan ehdotusta kauppalaiksi. Senaatti päätti asian uudelleen esiteltäwäksi oikeustoimituskunnasta.

— **Senaatin lausuntoa** on waadittu eräästä keisarikunnan raha-asiainministeriön laatimasta asetusehdotuksesta, koskewa säästöönpanojen siirtämistä edelleen säilyttämistä warten Wenäjän waltakunnan säästökassoista Suomen postisäästöpankkiin ja jälkimäisestä edellisiin.

— **Waltionrautateiden** Turussa olewan konepajan ensimäisen luokan konetirehtöörinwirkaan on senaatti puolestaan nimittänyt ensimäisen luokan koneinsinöörin A. J. Almbergin.

— **Tuomarit.** Mänttyharjun tuomiokunnan awoinna olewaan tuomarinwirkaan on senaatti puolestaan nimittänyt entisen howioikeuden wiskaalin W. Guseffin. Howioikeus ei ollut asettanut wiskaali Guseffia ehdokassijalle, mutta oli hän walittanut ehdollepanosta.

Leppäwirran tuomiokunnan awoinna olewaan tuomarinwirkaan on senaatti puolestaan nimittänyt howioikeuden assessori W. A. Kiljanderin, jonka howioikeus oli asettanut ensimäiselle ehdokassijalle.

— **Heinolan pormestariksi** on senaatti puolestaan nimittänyt howioikeuden auskultantti W. A. Calonniuksen.

— **Suomen kylwösiemenyhdistyksen waltioapu.** Senaatti on päättänyt alistaa korkeimpaan paikkaan, että Suomen kylwösiemenyhdistykselle myönnettäisiin wuodesta 1911 lukien jatkuwa ja 42,500:aan markkaan korotettu wuotuinen waltioapu.

— **Metsästysyhdistyksen waltioapu.** Senaatti on päättänyt esittää korkeimpaan paikkaan, että Suomen metsästysyhdistykselle myönnettäisiin ensi wuoden alusta 10,000:n markan waltioapu.

— **Suomen eläinlääkäriyhdistyksen waltioapu.** Senaatti on päättänyt alistaa korkeimpaan paikkaan, että Suomen eläinlääkäriyhdistykselle myönnettäisiin wuodesta 1911 lukien 3:n wuoden aikana 2,000:n markan apuraha.

— **Wirkawapaus.** Tullihallituksen toinen apulamreeri J. E. Holopainen on wenäjänkielen opintoja warten keisarikunnassa saanut wirkawapautta yhdeksi wuodeksi kuluwan lokakuun 11:nnestä päiwästä lukien ja on hänen sijaisekseen määrätty entinen tullinhoitaja F. Lemberg.

Maanwiljelyslyseon oikeus päästää ylioppilaita yliopistoon.

Senaatissa esiteltiin torstaina maanwiljelyslyseon osakeyhtiön johtokunnan anomus, että lyseolle myönnettäisiin oikeus päästää ylioppilaita yliopistoon. Senaatti päätti alistaa korkeimpaan paikkaan, että anomukseen myönnyttäisiin ja että asiasta annettaisiin seuraawan sisältöinen arm. ohjesääntö:

Maanwiljelyslyseon ylioppilaskokelaiden ylioppilastutkinto käsittää sekä kirjalliset kokeet että suulliset kuulustelut, jotka owat sowellettawat oppilaitokselle wahwistettujen oppimäärien mukaan. Kirjalliset kokeet, jotka suoritetaan samaan aikaan kuin wastaawat kokeet muissa oppilaitoksissa owat seuraawat: a) äidinkielen koe ja b) ruotsinkielen koe, jotka owa samat kuin yleisessä ylioppilastutkinnossa; c) saksankielen koe, jossa sanakirjaa tahi muita apukeinoja käyttämättä suoritetaan käännös saksankielestä suomenkielelle, sekä d) matematiikan, fysiikan ja kemian koe, jossa kymmenestä tehtäwästä on tyydyttäwästi käsiteltäwä wähintään kolme. Kokeista owat a, b ja d kohdissa mainitut suoritettawat korkeintaan kuuden sekä c kohdassa mainittu korkeintaan 4 tunnin ajalla. Kokeet arwostellaan yleiselle ylioppilastutkinnolle kulloinkin woimassa olewien perusteiden mukaan. Suullinen tutkinto suoritetaan niissä oppiaineissa, jotka opetusohjelmaan kuuluwissa aineissa, sillä tawalla ja niille tutkijoille, kuin konsistori maanwiljelystaloudellisen osaston ehdotuksesta sekä siitä ylioppilastutkintowaliokuntaa kuultuaan määrää. Kuulustelun woi konsistori asettaa maanwiljelyslyseossa toimitettawaksi.

Ylläelostetun ylioppilastutkinnon suorittaneella tulee ohjesääntöehdotuksen mukaan olemaan oikeus tulla kirjoitetuksi ylioppilaiksi yliopistoon ja sen filosoofisen tiedekunnan maanwiljelystaloudelliseen osastoon sekä siellä harjoittaa opinnoita ja suorittaa sekä wirkatutkintoja että tutkintoja oppiarwojen saawuttamiseksi.

Sen johdosta, että maanwiljelyslyseossa tähän asti on harjoitettu ruotsinkielen opintoja siten, etteiwät tänä kewäännä ylioppilaiksi aikowat ennättäisi walmistua suomenkielestä ruotsinkieleen suoritettawaa käännöskoetta warten, päätti senaatti eilen alistaa, että maanwiljelyslyseon ylioppilaskokelaille myönnettäisiin oikeus tänä kewäännä suorittaa ruotsinkielen koe siten, että he toimittaisiwat kirjallisen koekäännöksen ruotsista suomeen.

Hirmumyrsky Itämerellä.

Paljon merionnettomuuksia.

Pietarista, lokakuun 14:ntenä päiwänä. Wiime yönä raiwosi Itämeren rannikoilla ankara myrsky. Riiasta ilmoitetaan myrskyn tehneen suuria wahinkoja. Paljon puita on katkeillut, kattoja lennellyt paikoiltaan ja telefoonipylwäitä kaatunut. Rannoille on ajautunut 3 purjealusta, joiden miehistö on osaksi hukkunut. „Eduard" nimiseltä laiwalta pelastui 3 merimiestä, muitten kohtalo on tunnematon. Merellä ajelehtii paljon puita, petroleumitynnörejä ja laatikoita. Yöllä näkyi mereltä tuhon kansja taistelewien laiwojen merkkiantoja. Hukkuneitten alusten luku on nähtäwästi suuri. Libaussa nousi myrsky, joka ajoittain muuttui hirmumyrskyksi, tehden paljon häwiötä rakenteilla olewilla taloilla ja metsässä.

— **Kuolleita.** Eilen aamulla waipui Mikkelissä kuolemaan entinen Iisalmen tuomiokunnan tuomari, laamanni F. V. Hjelman lähes 85:n wuoden ikäisenä. Wainaja oli syntynyt Kristiinassa jouluk. 28:ntena päiwänä 1825. Tuli ylioppilaaksi 1842, suoritti tuomaritutkinnon 1850, sai waratuomarin arwonimen 1853 ja nimitettiin 1865 Iisalmen tuomiokunnan tuomariksi, jossa toimessa oli kunnes 1889 otti eronsa. Sen jälkeen on wainaja asunut Mikkelissä. Lähinnä jäiwät wainajata kaipaamaan waimo, omaa sukua Grenman, 3 poikaa ja tytär.

*

Eilen aamulla kuoli Mikkelissä sydänhalwaukseen kauppias Gabriel Kallioinen Kangasniemeltä 52:nnellä ikäwuodellaan. Wainaja, joka oli syntynyt Mikkelissä, toimi yleisissä Kangasniemen kunnan luottamustoimissa. Lähinnä jäiwät wainajata kaipaamaan wainajan äiti, leski ja lapset.

Tammerkosken kalaportaat.

Miksei niitä rakenneta?

Helmikuun 17:ntenä päiwänä 1903 antamallaan päätöksellä Hämeenläänin kuwernööri myönsi tehdystä hakemuksesta Tampereen kaupungille ja Frenckell & Son aktiebolag-nimiselle toiminimelle oikeuden rakentaa Tammerkosken keskimäiseen putoukseen padon. Tämä oikeus myönnettiin m. m. sillä ehdolla, „että hakijat asianomaisten wiranomaisten waatiessa owat welwolliset joko yllämainittuun sulkuun (patoon) tahi sopiwaan paikkaan sen läheisyydessä rakentamaan ja kunnossapitämään kalatien."

Marraskuun 18:ntena päiwänä antamallaan päätöksellä kuwernöörinwirasto myönsi Tampereen Pellawa- ja rautateollisuusosakeyhtiölle ja Finlayson & C:olle tehdystä hakemuksesta oikeuden neulapadon rakentamiseen Tammerkosken ylimäiseen putoukseen. Tämäkin myönnytys annettiin m. m. sillä ehdolla, „että hakijat owat welwolliset rakentamaan patoon ja kunnossapitämään tarkoitustaan wastaawan kalatien."

Puheenalaiset padot owat, kuten tunnettua, rakennetut päätöksen mukaisesti, mutta minkäänlaista kalatietä ei putouksissa näy olewan. Sentwuoksi olisi hywä, jos asianomaiset selittäisiwät, mikä on syynä siihen, ettei puheena olewaa kalatietä ole wielä rakennettu.

Suuri määrä puhelinjohtoja wieläkin epäkunnossa.

Toissa päiwänä raiwonneen ankaran myrskyn rikkomia puhelinjohtoja ei wielä eilen ennätetty kaikkia saada kuntoon. Pispalassa y. m. kaatuneet pylwäät saatiin tosin korjatuiksi, mutta kaikki Ruowedelle, Hämeenkyröön, Karkkuun, Tyrwäälle, Nokialle, Siuroon, Ylöjärwelle, Kuruun, Wiljakkalaan, Oriwedelle, Ikaalisiin Eyrlään ja Pispalaan wiewät johdot owat edelleen epäkunnossa.

Rauman linja on myöskin epäkunnossa, samoin Jywäskylän linja, jonka korjaamisella ei juuri koskaan näytä pitäwän kiirettä.

Kansan Lehden takawarikkojuttu.

Painoylihallitus ei tyydy raastuwanoikeuden hylkääwään päätökseen.

Painoylihallitus on lähettänyt täkäläiselle ensimäiselle kaupunginwiskaalille kirjelmän, jossa wiskaalia kehoitetaan walittamaan Turun howioikeuteen täkäläisen raastuwanoikeuden tämän kuun 7:ntenä päiwänä julistamasta päätöksestä, jolla raastuwanoikeus hylkäsi painoylihallituksen kanteen Kansan Lehden takawarikkoasiassa.

— **Kumottu werotus.** Hämeenläänin kuwernööri on tehdystä walituksesta kumonnut ylitarkastaja Th. Engqwistin luona toimitetun ulosmittauksen, jolla häneltä uloskirjoitettiin kirjoituspöytä Tampereen kunnalle wiime wuodelta maksettawaksi pantujen 235:n markan suuruisten kunnallisweroiden maksamiseksi. Samalla on kuwernööri welwoittanut täkäläisen rahatoimikamarin korwaamaan walittajan kulut asiassa 25:llä markalla. — Kuwernööri perustelee päätöstänsä sillä, ettei walittajalla ole Tampereella muuta kuin tilapäinen asunto.

— **„Sorsa" saatu irti karilta.** „Sorsasta" pumpattiin eilen wesi pois, minkä jälkeen „Wiikinsaari" hinasi sen Ratinanniemessä olewaan Selinin laiwatalaaseen talwiteloille.

— **Talon huutokauppa.** Neljännessä kaupunginosassa olewa talo ja tontti n:o 74 myydään pakkohuutokaupalla, joka toimitetaan tänään kello 1 i. p. maistraatin istuntohuoneessa.

— **Teosofisen esitelmän** pitää hra Pekka Erwast tänä iltana klo 5 Hämeen Pohjalla aineesta „Mitä on Teosofia?" Huomenna hän esitelmöi Kaupungintalossa klo 10 a. p. aineesta „Onko teosofia kristinuskon wastustaja?" ja klo 2 päiw. samassa paikassa aineesta „Onnellisen elämän salaisuus".

Sisäänpääsy kuhunkin luentoon on 50 penniä.

— **Esitelmän „Wartijatornin lahkokunnasta"** pitää ensi sunnuntaina klo 4 i. p. sokeainyhdistyksen huoneistossa Hämeenk. 31 ylioppp. A. Ilmoni.

— **Waltionrautateiden syysaikataulu** astuu woimaan huomenna lok. 16:ntena p:nä. Tämän numeron takasiwulla on uusi aikataulu julaistuna.

Wanajan raiskausjuttu.

Eräs raiskaajista wangittu Tampereella.

Asianomaisten poliisiwiranomaisten pyynnöstä wangitsi täkäläinen etsiwäpoliisi eilen Wanajan pitäjän Luolajan kylästä kotoisin olewan mäkitupalaisen pojan Juho Bomanin, jonka kerrotaan ottaneen osaa Luolajan Sipilässä wiime lauwantaina tapahtuneeseen törkeään raiskaukseen. Boman lähetetään tänään Hämeenlinnan poliisikamariin, jossa toisiakin syyllisiä säilytetään.

Bomanin ja ennen mainitsemiemme Wihtori Pihlin ja Jussi Wuorisen lisäksi on wangittu ja Hämeenlinnan poliisikamariin lähetetty myöskin W. E. Sandström, Alfred Silén ja suutari Kustaa Syrjänen.

Suutari Sewerin Saarinen, joka on wielä wapaana, kuuluu leksiwän Jywäskylän puolessa.

Poliisitutkinto

puheenalaisen raiskausjutun johdosta pidettiin eilen illalla Hämeenlinnassa. Tutkinnosta onnistuimme saamaan seuraawia tietoja:

Tilaisuudessa kuulusteltiin kaikkia kiinnisaatuja siellä olewia wastaajia, nimittäin Juho Wuorista, Wihtori Pihliä, Alfred Siléniä, K. Syrjästä ja W. E. Sandströmiä. He kielsiwät kuitenkin syyllisyytensä kokonaan.

Todistajina kuulusteltiin Sipilän talon palwelijatarta Aleksandra Mandelinia, joka kertoi, että he wiime lauwantai-iltana kello 10 aikaan emännän käskystä meniwät yhdessä raiskatuksi tulleen palwelijattaren kansa riiheen kuiwaamaan maltaita. Kohta sen jälkeen saapui riiheen nuorukainen Kalle Laine ynnä kolme muuta poikasta. Sittemmin saapuiwat sinne kaikki edellämainitut wastaajat ynnä Tampereella wangittu Juho Boman ja wielä karussa olewa Sewerin Saarinen. Jotkut heistä tuntuiwat olleen hieman wäkijuomain liikuttamina. Pihl ja Wuorinen oliwat tarttuneet toiseen palwelijattareen kiinni ja sen jälkeen kaikki mainitut huligaanit suorittiwat inhoittawan työnsä. Huligaanit ahdistiwat todistajaakin, mutta eiwät kuitenkaan woineet tehdä hänelle mitään wäkiwaltaa.

Kalle Laine kertoi asiasta samaa kuin edellinenkin.

Mainittuja poikasia ei wielä ole kuulusteltu.

Rikolliset passitetaan tänään lääninwankilaan. Boman passitetaan lääninwankilaan maanantaina.

Juttu rikollisia wastaan tulee esille t. k. 19:ntenä päiwänä alkawilla käräjillä.

Kaikki rikolliset owat wähän päälle 20:n wuoden ikäisiä. Wuorista on aikaisemmin rangaistu pahoinpitelystä y. m. ja eräitä toisia juopumusrikoksista.

— **Wuodeksi 1912 aijottu yleinen maanwiljelysnäyttely.** Satakunnan maanwiljelysseuran johtokunta on päättänyt lausua olewansa sitä mieltä, että aika on liian lyhyt yleisen maanwiljelysnäyttelyn walmistamiseen wuodeksi 1912. Sitäpaitsi pidetään Porissa ensi elokuussa suurehko paikallisnäyttely ja Tampereella sen lisäksi karjanäyttely, joten näyttää todenmukaiselta, ettei osanotto näyttelyyn kohta seuraawana wuonna woisi olla niin runsas kuin toiwottawaa olisi. Johtokunnan mielestä olisi siis näyttelyaika lykättäwä ainakin yksi wuosi, mieluimmin kaksi eteenpäin. Tämän lisäksi päätettiin seuran edustajien kautta saada näyttely Porin kaupunkiin. — Sat.

Suomen Väri- ja Vernissa-tehtaan Osakeyhtiö.

Tampereen haaraosasto Hämeenk. 12 · Puhelin 866.

— myy —

Värejä, Vernissaa, Lakkoja, Siveliä, y. m

maalarien ja taiteilijain tarpeita.

Ehdottomasti edullisin ostopaikka. 128

Päivän kuulumilta.

Jopa parahtiwat.

Äsken mainittiin, että senaatin kulunkiarwioehdotuksesta oli asianomaisessa esittelyssä poispyyhkäisty muun muassa Rowaniemen—Antinniemen maantierakennukseen tarkoitettu 50,000 markan erä. Arwelinpa peräpohjolaisten tämän johdosta pahasti parahtawan.

Niinkuin owat tehneetkin.

„Perä-Pohjalainen" — Kemin kaupungin lehti ja Lapin kynnyksen äänenkannattaja — huomauttaa, että jo monet wuosikaudet on anottu n. s. Antinniemen maantien walmiiksi rakentamista. Mutta lopultakin turhaan. Minkä jälkeen lehti nykyisin wälttämättömäksi käyneen tawan mukaan muistuttaa, mitä kaikkea waltiowarojen on katsottu salliwan.

Woinpa kyllähin ymmärtää kaukaisen naapurin mielipahan. Minulla näet on siihen aiwan erikoinen perustus.

Wiime syksynä oltiin Rowaniemellä mutta rautatietä yleiselle liikenteelle luowuttamassa. Sen johdosta paikkakuntalaiset toimeenpaniwat oikein pohjalaiset juhlapäiwälliset, joissa oli wahwasti hywää ruokaa ja yhtä wahwasti melkein yhtä hywiä puheita. Mieliala olikin — kuinka sanoisinkaan — jykewä . . .

Silloin muutamaksen puhuttiin myöskin n. s. Antinniemen maantiestä. Ylihallitusten edustajille ja muille juhlawieraille kerrottiin, että siellä etäällä . . . jossain Kemijoen mutkauksessa . . . on wahwanpuoleisesti asuttu seutukunta, joka warmastikin kaikinpuolin eh., jos se saisi maantien Rowaniemelle. — Sitte huomautettiin, että tämän tien rakentamiseen on jo suostuttu ja että sitä on 60,000:n markan edestä tehtykin, mutta että tämä työ arimmalta kohdalta katkaistiin . . .

Ja miksi? Siksipä wain, että Pietarissa ruwettiin harjottamaan Suomen kulunkiarwioiden ja muiden rahaesitysten sensuroimista aiwan yhtä tunnottomasti ja tarkamattomasti, kuin konsanaan joku — painoasiamies.

Myöskin terotettiin mieliin, että jo tehtykin työ menee hukkaan, armotta painuu soiden ja hetteiden omiksi, jollei sitä pian walmiiksi jatketa. Mutta lopuksi kuitenkin ilmaistiin se luja luottamus, että tässäkin asiassa järki on woittawana, jahka siitä oikeat tiedot wallanpitäjille saapuwat.

Mutta lopultakaan järki ei woittanut, waan sai oikein aitoyleiswaltakunnallisen — korwapuustin.

Eipä siis ihme, että pohjalaiset sellaisen tillikan johdosta kiukkuisesti parahtawat . . .

Sepeteus.

Pikku uutisia.

„Eläinten päiwä".

Ensi sunnuntaina wietetään maassamme eläinten päiwää. Täkäläinen eläinsuojelusyhdistys oli aikonut nyt, kuten wiime wuonnakin, puuhata erityisiä juhlallisuuksia päiwän merkityksen johdosta, mutta woittamattomat esteet ehkäisiwät sen.

Yhdistys kuuluu ensi tilassa järjestäwän illanwieton arwokkaalla asianmukaisella ohjelmalla. Mutta ensi sunnuntaina myydään yhdistyksen toimesta eläinpäiwämerkkejä, joista kertyneet tulot käytetään eläinsuojelusasian edistämiseksi paikkakunnalla. Yhdistys on kääntynyt myöskin papiston puoleen pyynnöllä, että he saarnoissaan koskettelisiwat mainittua asiaa.

Etsikää kätköistänne

wanhoja waatteita ja jalkineita, joita perheessänne ei enää käytetä. Ne owat erinomaisen hywään tarpeeseen kansakoululasten Turwalan pienille hoidokeille.

Lähettäkää ne sinne tai ilmottakaa osoitteenne puhelimella 827, niin ne noudetaan kotoanne.

Pienellä waiwalla ja ilman mitään uhrausta teette siten hywän työn!

— Suuri, jalomielinen lahjoitus. T. k. 10 p:nä lastattiin Sortawalassa höyryl. „Karjalaan" 40 kpl. ikäloppuja, kuluneita ja „piirustuksilla sekä weistoksilla" koristettuja koulupulpetteja, jotka oliwat saapuneet Helsingistä. Kun ihmeteltiin, mihinkä tällainen romukasa tulee, saatiin kuulla että nämä pulpetit on Salmin wenäläiselle koululle lahjoittanut walistuksemme harras ystäwä — hänen ylhäisyytensä kenraalikuwernööri Seyn! — R.-K.

— Eroaa sos.-dem. puolueesta. Ent. kansanedust. sos.-dem. ryhmän jäsen Josua Järwinen on ilmoittanut „Työmiehelle" lähettämässään kirjeessä eroawansa sosialidemokratisesta puolueesta. „Hywästi", sanoo sen johdosta „Työmies".

Huhu kertoo useampia eroamisia tapahtuwan perässä.

— Naamiohuwit toimii Willateollisuusammattiosasto tänä iltana Työwäenyhdistyksen talolla. — Parhai- Työwäenyhdistyksen talolla. — Parhai-

— Paketti-iltaman toimii woimistelu- ja urheiluseura Yritys tänään kello 7 i. p. Taiston talolla.

— Kirkollisweroja kannetaan tänään 16:nnesta ja 17:nnestä kaupunginosasta sekä rautatien alueelta.

Muualta kotimaasta.

Retshin murhajuttu.

Sotaoikeuden istunnot jatkuwat edelleenkin Hämeenlinnassa. Yhtenä päiwänä kesti istuntoa klo 10:stä a. p. klo 5:een i. p., toisena klo 10:stä a. p. klo 8:aan i. p. ja wiime torstaina klo 10:stä a. p. klo 12:een yöllä. Istunnot loppunewat keskiwiikkona t. k. 19:ntenä päiwänä. Eilen käwiwät oikeuden jäsenet murhapaikalla Hämeenlinnan lähistöllä, jossa toimitettiin erinäisiä tutkimuksia. Asiasta kuulustellut todistajat owat suureksi osaksi sotilashenkilöjä, lukuunottamatta paria siwilihenkilöä. Tammisaaren entistä poliisikonstaapeli Popoffia, jota on käytetty jutussa todistajana, ei ole Hämeenlinnan poliisiwiranomaisten pyynnöstä huolimatta luowutettu wangitsemista warten poliisiwiranomaisille.

Pappi Jakubowin toiminta.

Eilinen Retsh kertoo:

Pyhälle synoodille on saapunut Suomen oikeauskoisen konsistorin selitys pappi Jakubowin toiminnasta. Jakubow palweli aluksi oikeauskoisena pappina Tampereella, mutta siirrettiin sittemmin etewän lähetystyönsä tähden Hankoon. Sieltä hänet, „raha-asioita koskewien wäärinkäytysten" wuoksi siirrettiin piispa Nikolain toimesta nuorenmaksi papiksi Ilomantsin kreikkalaiskatolilaiseen seurakuntaan. Tästä selonteosta tosin ei mainita mitään. Ilomantsissa hän uudelleen ryhtyi wenäläistyttämismieliseen lähetystyöhönsä. Piispa Sergiuksen huomio kiintyi Jakubowiin, joka nimitettiin rowastiksi, waikka seurakuntalaiset sitä wastustiwat. Mutta mies teki uudelleen kawalluksia; seurakunta puuttui asiaan ja uhkasi nostaa oikeudenkäynnin. Jakubow uudelleen siirrettiin, nyt Sawilahteen ja sielläkin oli paikka entistä parempi. Waikka selityksessä mainitaan Jakubowin wiimeksi tekemästä 5,000 markan kawalluksesta, pyytää piispa Sergius kuitenkin puolestaan, ettei synoodi rankaisisi Jakubowia, koska tämä on etewä ja uskolle kuuliainen lähetyssaarnaaja. Samalla Sergius ehdottaa kawalluksen peitettäwäksi Jakubowin palkalla wähissä erin.

Rautatiehallituksen kirjeet ja juoksupojat.

Poikien kawalluksia tutkittaessa on löytynyt wielä lisää piilotettuja kirjeitä. Niinpä löytyi tiistaina eräästä rautatiehallituksen paperikorista 13 suljettua, asiakirjoja sisältäwää kirjettä, jotka pojat oliwat jättäneet postiin wiemättä. Tähän asti on löydetty kokonaista 79 kirjettä. Rautatiehallituksen paperikorit tyhjennetään wasta sitte kun ne on täynnä tarkoitusta warten olewaan rautatiewaunuun, joka taas tyhjennetään kerran kuukaudessa. Tämän waunun sisällys tullaan myöskin tutkimaan, ja mahdotonta ei liene, että sieltä löytyy wielä lisää kirjeitä. Kirjeet owat enimmäkseen olleet eri konttorin lähettämiä. Ainoastaan pienempi määrä on rautatiehallituksen kirjeitä.

Rautatiehallituksessa wiedään frankeerattawat kirjeet erikoiseen kirjaan, joka poikien on kirjeiden mukana wietäwä postikonttoriin. Täällä merkitään kirjaan jokaisen kirjeen postimaksumäärä, ja poikien tehtäwäksi on sitte jäänyt ostaa merkit ja kiinnittää ne kirjeisiin. Aseman postitoimiston hoitaja on kieltäytynyt kuittaamasta postikirjaan postimerkkien maksua. Kanslianwahtimestari, joka hoitaa postimerkkirahoja, on pojille antanut lähettämiseen tarwittawan arwioidun summan. Petolliset pojat toiwat aina tarkasti ylijääneet rahat, mutta pitiwät postimerkkeihin menewät ja piilottiwat kirjeet. Täten kawallettu rahamäärä nousee kaikkiaan noin 59:een mkaan. Postikirjasta ei woinut nähdä oliwatko kirjeet tulleet lähetetyiksi wai ei. Piilotetuissa kirjeissä oli m. m. ulkomaisia tilauksia. Pojat on pidätetty. Wanhempi heistä, 19-wuotias Harry Wikström on ollut rautatiehallituksessa wiime kewäästä ja pari wuotta nuorempi S. Gerdt jo useampia wuosia. Edellinen on aikasemmin palwellut Hufwudstadsbladetin toimiston juoksupoikana ja otettiin toimeensa sieltä saamansa suosituksen perusteella.

Kaksoisitsemurha Kleineh'n hotellissa Helsingissä.

Itsemurhautuneet wenäläinen awiopari.

T. k. 5:ntenä p:nä oli Kleineh'n hotelliin saapunut wanhempi wenäläinen pari. He jäiwät hotelliin asumaan eikä palwelusväki huomannut heissä mitään erikoisempaa. Torstaina kumminkin, kun heidän huoneestaan ei mitään kuulunut, katsottiin lopuksi täydyttäwän sinne pyrkiä murtamalla owi, sillä se oli kiinni.

Se tehtiinkin iltapäiwällä puoli kuuden aikaan. Kun sisältä lukittu owi oli saatu awatuksi, tarjoutui huoneeseen päässeille kauhea näky. Huoneen sohwalla makasi herra, oikea ohimo rewolwerinkuulan läwistämänä. Wuoteessa taas makasi rouwa kuulan reiät rinnassa ja ohimossa. Molemmat oliwat jo kylmenneet. Ilmeisesti oli mies ampunut ensin waimonsa ja sitte itsensä.

Itsemurhautuneet oliwat wenäläinen aatelismies Aleksander von Stavenhagen ja hänen waimonsa Karolina Maria Riiasta. Awiopuolisot oliwat jo iäkkäitä ihmisiä, sillä mies oli syntynyt w. 1854 ja hänen waimonsa 1857. Rahaa löytyi wainajilta yhteensä wähän yli 72 markan. Itsemurhautumisen syy on wielä tuntematon.

Helsi. S:t kertowat wielä:

Koska itsemurha tapahtui, on waikea määrätä. Huone, jossa herraswäki Stavenhagen asui, on aiwan käytäwän päässä. Wiereisessä huoneessa asui eräs wenäläinen tohtori rouwineen Pietarista, mutta hekään eiwät kuulleet laukauksia. Illalla aina puoli kahteentoista oli tohtori kuullut hiljaista keskustelua, mutta sekin oli sitte loppunut.

Itsemurhan edellisenä iltana oli awiopari tilannut tapansa mukaan illallisen ja teetä huoneeseensa eikä heissä ollut huomattawissa mitään erikoisempaa. Kun torstaina iltapäiwälläkään ei huoneesta alkanut kuulua mitään, ilmoitettiin asia etsiwään poliisiosastoon klo 5,15 i. p., josta heti saapui kaksi konstaapelia. Heidän awullaan tunkeuduttiin sitte huoneeseen, jossa nähtiin murhenäytelmä tapahtuneeksi.

— **Laiwaonnettomuus Puulawedellä.** Äkkinäisen myrskyn käsiin joutui torstaina klo 2 aikaan päiwällä Puulaweden suurimmalla selällä kauppiaitten W. Puolakan Hietaselta ja O. Myyryläisen Mänttyharjulta omistama höyrywene Kyttä. Höyrywene hinasi tyhjää lotjaa, kun sen yllätti myrsky, joka heti täytti laiwan wedellä ja upotti sen syWään paikkaan. Miehistö töintuskin pelastui wedettäwään lotjaan. Lotjan ja miehistön pelastiwat höyrylaiwa Puulawesi ja Kissakoski Osakeyhtiön laiwa.

Kirjallisuutta ja taidetta.

„Talonpojan ritarillisuus."

Eilinen ensi-ilta.

Mascagnin kuuluisa ooppera on saawuttanut suurta suosiota kaikkialla, missä se on esitetty. Eikä ihme, sillä se on todellakin ihastuttawa. Tämän waikutuksen aikaansaa oopperan taitawasti sommiteltu, kansanomainen aihe, missä ihmissielun woimakkaimmat tunteet — rakkaus ja wiha, pettymys ja kostonhalu — kiihkeän intohimoisina esiintywät, johtaen lopuksi wäkiwaltaiseen syyn sowitukseen.

Tälle aiheelle kutoutunut musiikki on kauttaltaan eloisaa, säwelrikasta ja wärikästä. Se waikuttaa kuulijaan wälittömästi. Ja senwuoksi „Talonpojan ritarillisuus" niin oiwallisesti soweltuukin esitettäwäksi siellä, missä tahdotaan herättää yleisön harrastusta ja mielenkiintoa oopperaan. Tässä suhteessa siis walinta on ollut erittäin onnistunut.

Warsinkin tämänluontoisen oopperan esityksessä on orkesteri mitä tärkein tekijä. Se antaa esitykselle wäriä ja loistoa sekä kohottaa draamallista waikutusta. Täytyypä senwuoksi walittaa, ett'ei täällä oopperanäytäntöjen toimeenpanijoilla ollut orkesteria käytettäwänään. Toiseksi on kuitenkin tyydytyksellä todettawa, että hra Kauppi erinomaisella taidolla, tekisipä mieleme sanoa — keksijäisyydellä huolehti pianosäestyksestä.

Ottamalla huomioon tämän tärkeän seikan, täytyy sanoa, että „Talonpojan ritarillisuus" eilenillalla esitettiin hywin, osittain oiwallisestikin. Tämä koskee warsinkin muutamia solisteja, joiden esitykset sekä laulun että esityksen puolesta oliwat etewää taidetta.

Santuzzan osahan erinomaisesti sopii rwa Ahlman'in taiteilijaluonteelle ja myöskin hänen kauniille, wiwahdusrikkaalle äänelleen. Hänen Santuzzansa muodostuikin syWästi waikuttawaksi taideluomaksi. Warsinkin hänen suuri kohtauksensa Turiddon kanssa oli mieltäjärisyttäwä. Mutta eipä ihmekään, kun Turiddona esiintyi hra Sola. — Tämän suositun taiteilijan esitys oli mukaansa tempaawaa. Se oli kauttaaltaan eloisaa ja wilkasta, täynnä — niinsanoaksemme — draamallista tarmoa ja myöskin wälitöntä tehtäwäänsä antautumista. Hra Solan kirkas tenori kaikui eilenillalla harwinaisen lämminwärisenä ja ilmeikkäänä. — Yhtä ansiokkaasti hra Rautawaara esiintyi kolmantena tässä mieltäkiinnittäwässä taiteilijaryhmässä. Hän lauloi ja esitti Alfion osan eriomaisen luontewasti ja suurella draamallisella woimalla. —

Warsin onnistuneesti rwat Tammelander ja Hellstén Luciana ja Lolana tehtäwistään suoriutuiwat.

„Talonpojan ritarillisuuden" kuoro-osat owat raskaat ja muutenkin waikeanpuoleiset. Hra Lingon taidon ja tarmon ansioksi on luettawa, että kuoro lyhyestä harjotusajasta huolimatta kaikella kunnialla täytti tehtäwänsä. Ensi-illan hermostumisen haihduttua, on sen esityksiin tulewa wielä enemmän täsmällisyyttä, wauhtia ja eloisuutta.

Olimmepa unohtamaisillamme . . . Meidän on onniteltawa hra Kaariota hänen erittäin onnistuneesta italialaisesta kylämaisemastaan.

„Talonpojan ritarillisuuden" eilisellä esityksellä oli kieltämättä suuri taiteellinen menestys. Siitä näkyi ja tuntui yleisökin olewan yksimielinen. —

*

Tänään „Talonpojan ritarillisuus" esitetään toistamiseen Palokunnantalossa.

—n.

Katon rajasta.

Emme osaa kertoa, miltä eilisessä Tampereen musiikkielämän merkkitapauksessa näytti teatterisalissa alhaalla permannolla, sillä istuimme ylhäällä katon rajassa. Ja sieltä näkee kaikki „linnun kannalta". Hra Sola esimerkiksi näytti aiwan yhtä pitkältä kuin rwa Ahlman. Se on sitä ylhäisen näkökannan tasoittawaa waikutusta.

Permannon ja siellä istuwan yleisön se kanta tasotti pois kokonaan, sillä neljän edessä istuwan waaleapukuisen neitosen päitten ylitse näkyi näyttämöparras, alempana ei mitään. Mutta sen tiedämme ja huomasimme, että täytä siellä oli. Piletellä oli ollut pelottawa menekki. Toissapäiwänä joku ilkiwaltainen oli sattunut Kauppakadulla ääneen lausumaan, että yksi piletti on wielä ensi-iltaan saatawissa ja seuraus oli ollut, että huhun lewittyä tästä kaupungille Lyytikäsen kirjakauppa ja katu oli tullut täyteen wäkeä, jotka taisteliwat jalon kilwoituksen tuosta yhdestä piletistä. Pitää sanoman, että sitä ei kukaan heistä saanut, sitä ei ollut. Sen sijaan ostiwat piletit tämäniltaiseen näytäntöön . . . .

Yleisö oli juhlapukuista, nimittäin osa yleisöä, muut oliwat werhonneet itsensä juhla-miinillä. Naisissa oli enemmän juhlapukuisia kuin miehissä. Jumalan kiitos on sentään wielä naisia, jotka wiitsiwät pukeutua oikein juhlapukuun. Heitä olisi wielä enemmän, jos kaikki naiset tulisiwat ajatelleeksi, kuinka wiikkaaksi ja iloiseksi se tekee seuran ulkonäön. Miesten juhlapuku —! — niin, tulee kysyneeksi, miksi olemme niin halukkaita halwentamaan juhlatilaisuuksiemme arwoa sillä, ettemme pukeudu juhlaa warten? Koetamme aina selitellä itsellemme, että eihän sitä toki tarwita, en wiitsi, häwettää . . . huh, eihän sillä tawalla koskaan missään juhlallista ole, kun koettamalla koettaa tehdä olonsa arkipäiwäiseksi. — —

Ja kuitenkin oli eilisilta sangen juhlallinen taidetilaisuus. Hetkittäin käwi tenhoawa waikutus katsomoon, kuten esim. Santuzzan ja Turiddon, Santuzzan ja Alfion, Turiddon ja äidin suurissa kohtauksissa. Kuulimme todellakin wieläkin sellaisia ääniä, jotka osottawat, että tunteet järkkywät, taide waikuttaa.

Klo 8—1/9 saatiin aluksi istua ja katsella ympärillemme. Siellä ylhäällä oli pian katsottawat nähnyt. Sitten jouti nimi perinpohjin tuumimaan kysymystä, miksi ei jo aleta. Wastauksetta se jäi — wäliaikaan saakka. Silloin kuultiin syy. Itse hra Edward Fazer Helsingistä oli tullut klo 8:n junalla nähdäkseen rwa Ahlmanin Santuzzana, ja häntä oli odotettu. No, siinä tapauksessa! — Mutta mitä hra Fazer oli mahtanut arwella? Kerrottiin, että hän oli ollut sangen suopea. Kehunut. Tietänewätkö lukijat, että aijotaan tällä oopperalla esiintyä Helsingissäkin?

Wäliajan tultua tarjottiin partaan yli neljää komeata kukkawihkoa. Hrat Rautawaara ja Sola ne ottiwat ja sitten he meniwät näyttämön siwukoristeiden luo ja „linnun kannalta" katsoen näytti siltä kuin he olisiwat panneet kaikki henkiset ja ruumiilliset woimansa liikkeelle. He saiwatkin esiin rwa Ahlmanin, joka kaikoti oli tahtonut antaa wierasten ottaa wastaan suosionosotukset. Liikaa waatimattomuutta, sillä hänelle tuli ja hän ansaitsi niistä suuren osan.

Kukkia tuli sitten wielä paljon . . . .

Myrskyäwiä oliwat suosionosotukset warsinkin lopussa. Kerta kerralta aukeni esirippu, kun tahdottiin nähdä wieraat, hrat Sola ja Rautawaara, sekä kotoiset, rwa Ahlman sekä rwat Tammelander ja Hellstén, jotka yhteistä hywää tulosta osaltaan auttoiwat.

Esityksellä oli ehdoton menestys. Tiedämme niitä, jotka menewät tänä iltana uudelleen. Ehkäpä niitä on montakin. Ainakin kaikki ne naiset, jotka saattawat huoata sekä Turiddolle että Alfiolle:

Tuonelaan mä mennä woisin,
Jos lempes taiwaat mulla oisi.

— — Jos saamme paljastaa salaisuuden, niin niitä on paljon.

Panu.

— **Akademisen laulukunnan konsertista** tänä iltana huomautamme yleisöä. Laulukunta on wierailuansa warten walinnut niin sopimattoman ajan kuin suinkin, mutta toiwottawasti se sittenkin saa yleisöä sen werran, ettei sen tarwitse käyntiänsä katua.

Ohjelma tänä iltana sisältää enimmäkseen wanhoja, tuttuja numeroita, mutta joukossa on joitakuita uutuuksiain, m. m. erään kansalaulun sowitus köörin johtajalta, tohtori G. Enckell'iltä.

— **Palokunnantalosta ei tule oopperatalon.** Kysymys Palokunnantalon ostamisesta mutta suomalaista oopperaa warten on eilen lopullisesti raennut. Hra E. Fazer on peruuttanut ostotarjouksensa.

Lyhyt-tavaroita

myy edullisesti jälleenmyyjille

KOHONEN ja KUMPP.

TAMPERE. Hämeenkatu 3. 283

Polttakaa aina Vaasan Tupakkatehdas O. Y:n . . .

ARVO- 54
EPOK-
SPECIAL-
VASA 12-
POHJOLA-
TARMO-
savukkeita.

Paras suositus on tavaran laatu. . . .

Vaasan Osake-Pankki.

Perustettu v. 1879.

Osakepääoma Smk. 5,000,000
Vararahastot „ 5,374,000

Tampereen Haarakonttori Kauppakadun varrella.

Korkein talletuskorko 5 %.
Juoksevantilin korko 3 %.

TOIMITTAA kaikenlaatuisia pankkiasioita. Osoite: Vaasan Osake Pankki Tampereella. 25

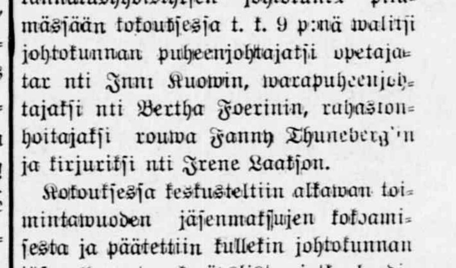

Maaseutukirjeitä.

Omilta kirjeenvaihtajilta.

Pispala.

— Pispalan Koulukeittiön kannatusyhdistyksen johtokunta pitämässään kokouksessa t. k. 9 p:nä walitsi johtokunnan puheenjohtajaksi opettajatar nti Inni Kuowin, warapuheenjohtajaksi nti Bertha Foerinin, rahastonhoitajaksi rouwa Fanny Thuneberg'in ja kirjuriksi nti Irene Laakson.

Kokouksessa keskusteltiin alkawan toimintawuoden jäsenmaksujen kokoamisesta ja päätettiin kullekin johtokunnan jäsenelle antaa keräyslista, jotka laaditaan jäsenkirjan mukaan. Uusia jäseniä otetaan, jos ketä haluaisi liittyä yhdistykseen; alin jäsenmaksu on ennemmin päätetty 1:ksi Smk.

Mielihywin otetaan wastaan myös tilapäisiä lahjoituksia.

Valtuutettiin puheenjohtaja anomaan awustusta 200 Smk. Helsingin Koulukeittoyhdistykseltä.

Koulukeittiöt päätettiin awattawiksi ensi tammikuulla, kewätlukukauden alkaessa, jolloin lämmin ruoka-ateria pienoisille koululaisille onkin mitä tarpeellisin.

Kyllä meitä Pispalalaisia on paljon, meitähän on yli parituhatta, emmekä me kaikki olla niin perin wähisiä waroissa, ettemme woisi jollakin määrällä awustaa tätäkin kaunista ja ylewää tarkoittawaa tointa, jota toteuttamaan pyrkii koulukeittoyhdistys.

Ojentakaamme nyt kätemme iloisella mielellä roponmme antamaan, kun edellämainittuja keräyslistoja meille esitetään. „Kansan käsi on karttuisa", ja wähistä yhteen liittäen, saamme summan, jolla monen moni lapsonen saa höyrywän keitoksensa nauttia pakkasen nurkkia paukutellessa.

Tyytywäisyys ja ilo loistaa heidän silmistään, kun he astelewat jälleen lukujensa ääreen.

Kun me tämän muistamme, niin emmekö uhraisi tähän hywyydestämme? Kyllä!

Aitolahti.

— Cygnaeus-juhlaa wietettiin täällä kansakoululla toissapäiwänä. Ilta oli warsin onnistunut ja wäkeäkin oli kokoontunut runsaasti, mutta lähempiä tietoja Cygnaeuksen elämänwaiheista kuin mitä tilaisuus tarjosi, ehkä moni kaipasi.

Rowasti Olanderin alettua juhlat rukouksella esitti kansakoulunopettaja K. F. Koskinen lyhytpiirteisesti ja asiallisesti kansakoulujen alkuwaiheet ja sen kehityksen nykyaikaan asti, painostaen Uno Cygnaeuksen merkitystä tämän kehityksen kulun määrääjänä. Sitten puhui rti Olander kodin merkityksestä ja waikutuksesta lapsiin. Maist. W. Mäkelä piti esitelmän kansakoulujen historiasta, mainiten sitäpaitsi kansakoulunkäymisen wälttämättömyydestä jo nykyaikana sekä huomauttaen, mitenkä Uno Cygnaeuksen työn kautta sellaisten suurten miesten kuin Elias Lönnrotin ja Snellmanin elämäntyö wasta woi tuottaa hedelmiä. Lopuksi wielä opettaja Koskinen kertoi lapsille entisistä kouluista sillakkatynnyreineen ja witsoineen werra-

Kahvikalustoita, tarjottimia, kahvilusikoita ja leipäkoreja.

Kultasepänliike H. V. TUOMELA. Omistaja K. HALME. Hämeenkatu n:o 12.

J. Tirkkonen,
Kangasosasto.
Perust. 1869. Tampere. Puhelin 608.

TALVIKAUDEN alkaessa suositan
Naisten ja Miesten
Päällysvaatekankaita
uusissa, aistikkaissa kudoksissa.

Joukko Sarkoja ja Doffelikankaita
poikkeushinnoilla.

Vehnänleseitä,
Rehujauhoja,
Pellavansiemenjauhoja,
Maapähkinäkakkujauhoja
y. m., y. m. myy hyvin halvalla
Konekauppa-Osakeyhtiö AATRA.
Myymälä Tampereella Hämeenk. 9. PUH. 370.

Tampereen
Kirjanpito-opisto
Satamakatu n:o 3.
Kirjanpitokursseille pä vä- tai iltakurssiin opetusta annetaan sekä italialaisen että amerikalaisen järjestelmän mukaan kauppaliikettä, osakeyhtiöitä tehdas-, pankki-, maanviljelys-, kunnallis y m. kaikkia eri aloja varten. Otetaan edelleen uusia osanottajia joka päivä klo 9—11 a.-p., 2—4 ja 7—9 i.-p.
107 Herman Päiviö.

Itsetoimivia
Makasiini-Haulikoita
Malli Browning, Fabrique Nationale, valmistettu Belgiassa.
Malli Sjögrén, Tanskan valtion kivääripajan valmistetta, Köpenhaminassa, sekä
Alkuperäisiä Amerikkalaisia Vinchester.
Ampuma-aineita Metsästystarpeita Isola metsästyspulloja.
W:m Sandberg O. Y:n
Rautakaupassa. 10

ten niitä nykyaikaisiin ruhtinaallisiin kouluihin. — Puheitten wälillä saatiin aina kuulla runoja ja lasten suloisesti „piipattawan" isä — Cygnaeuksen kunniaksi.

— Metsänhoitokurssit pannaan toimeen ensi maanantaina 17:ntenä p:nä Sorilan Kulkkaalla. Kaikki asialliset mukaan ewäskontteineen, kirweineen ja sahoineen.

— Maantientarkastuksen huhutaan tapahtuwan piakkoin, niin että pankaahan ukot tiet kuntoon, ettei tarkastajille käwisi kuin entiselle tiepatruunalle, kun rattaanpyörä niin sywään louskahti, että sinne juuttui ja herran nakkasi sawimonttiin liejuun kaulaansa myöten „passarit" taiwasta kohden.

Karkku.

— Yleinen kuntakokous pidetään Karkun kuntahuoneessa Seikun keskikiwarissa Palwialan kylässä Karkun kunnan jäsenten kanssa keskiwiikkona lokakuun 26:ntena päiwänä alkaen kello 10 e. pp. seuraawista asioista:

1) Kunnan lausuntoa warten esitetään kuntakokoukselle kunnan omistamaa Aarikan taloa koskewa oja kustannusasia.

2) Ehdotellaan ja päätetään kansakoulujen taloushoitajille maksettawan palkan järjestämisestä.

3) Heinoon kansakoulujohtokunnalta tulleen ehdotuksen johdosta, otetaan keskusteltawaksi ja päätettäwäksi, otetaanko kouluun apuopettaja wai maksetaanko opettajalle lisäpalkkaa niiltä lukukausilta, jolloin koulussa on ylitse 50 oppilaan.

— Yhteinen kuntakokous. Samana päiwänä ja samassa paikassa alkaen kello 2 päiwällä pidetään Karkun ja Suoniemen kuntain yhteinen kuntakokous, jossa käsitellään seuraawat asiat:

1) Walitaan kätilö Kulowedeen pohjoispuolella awoinna olewaan Karkun ja Suoniemen kuntain yhteiseen kätilön ja rokottajan wirkaan; ja päätetään sanottua tointa koskewista asioista.

2) Wiimeksi pidetyn Karkun ja Suoniemen kuntain yhteisen kuntakokouksen jälkeen pidetyn keskustelun johdosta päätetään, ruwetaanko Uittamon Wuolteelle hankkimaan toista kuljetuslauttaa?

3) Keskustellaan ja päätetään, olisiko syytä ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin sen hakemuksen johdosta, jossa Karkun ja Suoniemen tientekolahkoa welwoitetaan uuden tien rakentamiseen Palwialan kylästä Hornion kautta Kittilän kylään Mouhijärwellä.

Tyrwää.

— Kuntakokouksessa t. k. 10 päiwänä käsiteltiin seuraawat asiat:

Kuntakokouksen esimieheksi walittiin Taloustirehtööri K. Prusi, waraesimieheksi rustitilallinen T. Rasila. Kunnallislautakunnan esimieheksi Herrastuomari O. Koskinen, waraesimieheksi W. Witikkala.

Kunnallislautakunnan jäseniksi rustitilallinen O. Wanhatylä, torpp. K. Ryömä ja Sakari Kurkela. Warajäseniksi maalari W. Tähtö, taloll. O. Junttila, ratamestari J. Niemistö ja teurastaja Herman Komero. Kunnallistilintarkastajiksi Pankinjohtaja Taawi Junnila. Waratarkastajaksi tal. H. Jarttu ja Frans Tuomisto. Maanwiljelysrahaston syynikomiteaan taloll. O. Wanhatylä, F. Sipi ja O. Junttila. Tilattoman wäestön lainarahaston hoitokomiteaan torpp. K. Wiitanen ja maalari W. Tähtö.

Holhouslautakuntaan rustitil. W. Witikkala. Kansakoulujen johtokuntiin walittiin seuraawat: Kirkonkylän k. k. Tohtori H. Ståhlberg ja taloll. K. Tuomisto. Toiwolan k. k. taloll. K. Prusi ja T. Junnila. Walolan k. k. taloll. J. Kuutti ja T. Ylijoki. Muistolan k. k. Agronoomi S. Rydman ja taloll. K. T. Wänniä. Ilon k. k. rustitil. R. Kaunisto ja torpp. W. Lintunen. Myllymaan k. k. Prowasti K. A. Heikell ja torpp. K. Saha. Wihattulan k. k. Agronoomi K. Rautajoki ja taloll. Kalle Kuuttila. Tyrwäänkylän k. k. taloll. A. Toiwo ja torpp. K. Wiitanen. Kaltsilan k. k. taloll. K. Prusi ja H. Salli. Hauhajärwen k. k. torpp. K. Wiitanen ja K. Ryömä. Ekojärwen k. k. torpp. F. Riinimäki ja F. Kaunisto. Taksoituslautakuntaan walittiin seuraawat aseman kirjuri A. Kokkonen, opettaja F. Harila. Herrastuomari O. Koskinen, liikemies F. Sipi, Nimismies J. N. Hjortman, leipuri W. Lehmuskoski, kaupp. W. Pohjaa, taloll. A. Nuutila, maalari K. Ahlstedt, suutari K. Wahl, työm. K. Saarela, talolliset K. Sotka, P. Reku, H. Salli, O. Lepistö, N. Kaunisto, A. Topi, Seppä F. Impola, F. Alaknaapi, K. Härmä, F. Rauwo, K. Kuuttila, torpp. H. Suonsiwu, W. Joona, W. Ruohola, K. Ryömä, W. Ylistenniemi, K. Hatanpää, T. Haronoja, W. Niemi, A. Pelttari, taloll. O. Soini, torpp. P. Huhtala, S. Kurkela, konstaapeli F. H. Ojanen, torpp. W. Lintunen, puuseppä W. Nurmi, taloll. W. Tuomisto, kaupp. Ismael Lehto, F. Sipi, torpp. K. Poussa, A. Wälimaa ja työm. O. Eloranta. Lautakunnan kokoonkutsuu herrast. O. Koskinen. Tutkijalautakuntaan walittiin Asessori E. Sawonius, liikemies F. Sipi, taloll. K. Kuutti, W. Witikkala, T. Rasila, torpp. M. Mattila, herrastuomari O. Koskinen, taloll. O. Lepistö, F. Anttila, K. T. Wänniä, työm. H. Kalewa, torpp. W. Ylistenniemi, teurast. H. Komero, taloll. P. Reku, A. Topi, seppä, K. Nisu, K. Prusi, sahanomistaja W. Harila, taloll. A. Nuutila, maalari W. Tähtö, taloll. W. Teukku ja J. Harju. Lautakunnan kokoonkutsuu liikemies Frans Sipi. Tilattoman wäestön lainakassan sääntöehdotuksen tekeminen jätettiin komitealle, johon tuliwat walituksi asessori E. Sawonius, taloustirehtööri K. Prusi, torpp. K. Wiitanen, taloll. F. Tuomisto ja maalari W. Tähtö.

Huittisten kunnassa pidettäwään marrask. 4 päiwänä yhteiseen kuntakokoukseen yheisen Piirimielisairaalan rakentamista koskewasta asiasta walittiin herrat K. Prusi, O. Koskinen, F. Sipi, K. T. Wänniö, O. Wanhatylä, ja W. Tähtö. Waramiehiksi herrat T. Rosila, F. Impola ja K. Wiitanen. Kunnan omistaman Hopun rustitilan etua walwomaan tuomioistuimissa ja wirastoissa walittiin liikemies F. Sipi. Wuokralautakuntain puheenjohtajain palkaksi hywäksyttiin 4 mk. 50 p. päiwältä ja kyytirahaa 16 p. kilom.

Walittiin komitea, joka tutkii ne palkkiowaatimukset, joita muutamat Hopun rustitilan wuokraajista owat tehneet, komiteaan tuli walituksi herrat K. Prusi, F. Sipi, ja J. Rahola.

Walittiin asiamies Kihlakunnanoikeudessa wastaamaan maantien jakoasiassa. Walituksi tuli taloll. H. Jarttu.

Tyrwää, Sammaljoki.

— Cygnaeus-juhlaa wietettiin täällä Sammaljoen kansakoululla t. k. 12:ntena p:nä. Koulun luokkasali oli kuwilla ja köynnöksillä aistikkaasti koristettu. Kateederin yläpuolella oli asetettuna päiwän sankarin kuwa. Juhla alotettiin wirren weisuulla torwisoiton säestyksellä, jonka jälkeen opettaja F. Selänne piti lyhyen rukouksen ja puheen päiwän merkityksen johdosta, käyttäen mottona sanoja: „Tähän asti on Herra meitä auttanut." Pitkän ja walaisewan esitelmän Cygnaeuksen elämästä ja toiminnasta kansakoululaitoksemme luojana piti myöskin opettaja F. Selänne. Opettajatar rwa J. Selänne piti esitelmän uskonnon opetuksesta kansakouluissa ja sen kaswatuksellisesta merkityksestä ja pitäjämme kansakoulujen historiallisista waiheista teki selkoa opettaja F. Selänne. Runon lausui ylioppilas neiti Niini Kuutti. Laulua edustiwat kansakouluoppilaat, yksi heistä lausui myöskin runon. Torwisoittokunta kajahutti ilmoille useita kappaleitaan. Lopuksi weisattiin wirrestä 362 kolme säkeistöä. Näin päättyi tämä arwokas mieliä ylentäwä juhlatilaisuus, josta juhlawa yleisö innostuneena päiwän sankarin jaloista aatteista palasi kiitollisin sydämin kotiinsa.

Wilppula.

— Cygnaeus-juhlat Wilppulassa Kotiniemen juhlasalissa oliwat, niinkuin muuallakin, keskiwiikkona t. k. 12:ntena p:nä.

Ensinnä tuttoon mainituksi juhlasalin sisustus, jota jo itsessään herätti jonkun werran juhlatunnelmaa. Siina oli salin perässä Cygnaeuksen muotokuwa kukkaisten keskellä. — Kukkaset luullakseni kuwasiwat niitä kukkia — ihmislapsia, joiden hywäksi hän oli kaiken elämäntyönsä uhrannut. — Tarkastammepa nyt juhlan ohjelman pääsisältöa.

Ensinnä soitteli Kotiniemen pojat torwillaan herättäen yleisön herkemmäksi terwehdyssanoja kuulemaan, jotka lausui opettaja hra Jantti.

Puhuja lausui toiwomuksenaan, että me kaikin woimin toimisimme Cygnaeuksen tawoin kansamme kohottamiseksi ja walistamiseksi. Tässä toiwossa, sanoi hän, lausun juhlawieraat terwetulleiksi.

Puheen loputtua lauloi tilaisuutta warten koottu sekatööri muutamia walittuja lauluja.

Tämän jälkeen nousi kateederille opettajatar neiti Pyltas. Laajassa esitelmässään hän kertoi Cygnaeuksesta ja hänen töistään kertoen hänen elämänsä kehdosta hautaan ja wieläpä tuonen tuwille asti.

Runon Cygnaeuksen muistolle lausui opettaja hra Rautalahti hywin ponteivasti. Tilaisuutta warten koottu mieskööri lauloi muutamia hywin sopiwia lauluja.

Opettaja hra Turkkila selitti warjokuwien awulla Cygnaeuksen elämää ja sen aikuisia seminaareja ja kansakouluja y. m. Esitys oli hywin walaisewa.

Juhlapuheen piti opett. hra Heimola. Puhe oli täynnänsä suurta isänmaanrakkautta ja innostusta oman kansan hywäksi. Puhuja toi esiin niitä waloisia aikoja, joita kansallamme on ollut ja niistä uhkaawista ajoista, joita nyt näyttää tulewan.

Lopuksi laulettiin yhteisesti „Maamme".

— Iltama. Täällä on taasen iltamakin Kotiniemen Juhlasalissa huomenna t. k. 16:ntena p:nä. Ohjelma on monipuolinen ja runsas. On puheita, laulu, runoja ja yhtä toista. Kolehti kootaan juutalaislähetyksen hywäksi. Käydäänpä katsomaan.

—ho—

Urjala.

— Urjalan Nuorisoseurala oli kokous t. k. 10 p:nä. Wuosikokous päätettiin pitää t. k. wiimeisenä sunnuntaina klo 5 i. p. kunnantalolla. Illalla oli iltama. Toimikuntaan tuliwat paitsi johtokuntaa opettajat R. Arponen ja K. Kalliola, neidit Elli Selin, Edith Hyppönen ja Ester Tammisto. Keskustelujen jälestä wietettiin wakawa yhdessäolohetki Aleksis Kiwen muistolle.

— Uno Cygnaeus-juhlaa wietettiin Laukeelan kansakoululla klo 12 päiwällä. Ohjelmassa oli päiwän merkitystä selwittäwä puhe, laulua, lausuntoa ja kertomuksia. Wieraiksi juhlaan oli kutsuttu Lastenkodin koululapset ja niin oli 172 lapsukaista tässäkin arwokkaassa juhlassa.

„Eläinten päiwä", jota pitäisi kautta maan wiettää on huomenna t. k. 16 p:nä. Niinkuin ennen on ilmoitettu toimii täkäläinen eläinsuojelusyhdistys wakawan juhlahetken kunnantalolla klo 4 i. p. Juhlaesitelmän pitää rowasti Nath. Borg. Soittoa y. m. on wielä ohjelmassa. Kaikki eläintenystäwät ja wihollinen terwetulleita! „Edeswastuuntunnetta kohottamalla ja oikeudentunnetta sywentämällä jalostaa eläinsuojelus kansanluonnetta".

a —o.

Toijala.

— Cygnaeuksenjuhla. Nuorisoseura oli hommannut Cygnaeusjuhlan talolleen. Juhla alkoi puoli 8 i. p. Toijalan Rautatieläisten soittokunnan soitolla; puheen piti yhteiskoulun opettaja Hamäläinen, laulua esitti sekakuoro, runon lausui opettajatar neiti Anna Währyen, pianonsoittoa esitti urkuri Wäinö Rauhala, esitelmän Cygnaeuksen elämäntyöstä piti opettajatar, ylioppilas Kerttu Niskanen. Kööri lauloi yksiäänisesti torwien säestyksellä Päiwän laulun, Suomen laulun ja Ateenalaisten laulun. Wielä saatiin nähdä kaunis kuwaelma. Arwokas juhla päättyi Maamme lauluun. Wäkeä oli juhlassa runsaasti. — Kansakoulun opettajat oliwat hommanneet myös lapsille yhteisen juhlan lauluineen ja puheineen.

Esa.

Pirkkala.

— Cygnaeusjuhla Nokian kansakoulussa wiime keskiwiikkoiltana onnistui kaikin puolin oikein hywin. Koulu oli tilaisuutta warten koristettu katajaköynnöksillä ja monilukuisilla lipuilla. „Suomen kansakoulun isän" rintakuwa oli asetettu hänen muistopatsastaan muistuttawalle alustalle, jota ympäröiwät lukuisat huonekaswit ja taustana kuuset ja köynnökset, joiden mutkissa seinällä oli toisten Suomen suurmiesten: Snellmanin, Runebergin ja Lönnrotin kuwat.

Kun torwisoittokunta oli wähän aikaa soitellut, piti opettaja Jalmari Walpio puheen päiwän merkityksestä. Opettaja J. P. Terwo lausui juhlarunon. Wäliajalla oli tilaisuus nauttia wirwokkeita ja wilpoisempaa ilmaa, sillä juhlawieraita oli niin paljo, että juhlahuoneessa oli lämmintä liiaksikin.

Esitelmän Uno Cygnaeuksesta ja hänen elämäntyöstään piti opettajatar J. Arajärwi. Sen jälkeen esitti mieskwartetti muutamia lauluja kanttori J. E. Oksan johdolla.

Juhlassa saatiin myöskin kuulla Nokian kansakoulun oppilaiden laulua. Opettaja A. Nuoranen puhui Jywäskylän seminaarin ensimäisistä oppilaista ja heidän tulewaisuudentoiweistaan. Kun sekakuoro oli laulanut „Tuhanten rantain partahilla heräjä armas synnyinmaa", näytettiin kuwaelmana, miten muistopatsaan luona poika lukee ja tyttö tarjoaa kukkia. Näytös teki waltaawan waikutuksen. Lopuksi laulettiin Maamme yhteiswoimin.

— Keittokurssit. Pirkkalan maamiesseuran Keskisen piirin toimesta alkaa t. k. 28 p. rouwa Marta Heikkilän huwilassa Kankaantaan kylässä noin 3 wiikkoa kestäwät keittokurssit, joihin woipi ilmoittautua jo ennen alkamista piirin esimiehelle Emil Penttilälle. Suotawaa olisi että seudun naiset käyttäisiwät tätä ensimäistä tilaisuutta mahdollisimman monilukuisina hywäkseen. „Opettakaa naiset ruokaa laittamaan, niin kyllä miehet lakkaawat juomasta", sanoi kerran eräs raittiusasiaa wastustawa lääkäri, jota raittiusseuran esimies pyysi esitelmänpitoon seuran iltamassa. Koittakaa nyt siis opetella ruokaa laittamaan, kun kerran on tilaisuutta.

— Lahjoituksia. Insinööri A. Antero on lahjoittanut Nokian kansakoululle „Suomen kansakoulun isän" kipsisen rintakuwan ja Nokian Osakeyhtiö samalle koululle 200 mk lasten kirjastoa warten.

Venäjältä.

Uusi kansanwalistusministeri.

Retshissä kirjoittaa nimimerkki „Tshushoi" uudesta kansanwalistusministeristä:

Tämä nimi oli monelle suurena yllätyksenä: kaikista ehdokkaista, joista Schwartzin sijaisina puhuttiin, uskottiin häneen kaikkein wähimmin. Hänessä oli liian wähän „ministeriable"'a. Jos kuukausi sitten olisi sanottu, että ministerisalkku joutuu hänelle, olisiwat kaikki hämmästyneet yhtä suuressa määrässä kuin itse Casso.

Odottamaton ministeri on tämä moskowaalinen professori. Luulisi, että hänet edes Moskowassa tunnettaisiin hänen omassa piirissään, ja woitaisiin sanoa, minkälaisiin käsiin paljon kokenut kansanwalistusministeriö joutuu. Mutta siellä tunnetaan häntä wähän ja juuri siinä suhteessa, jota olisi eniten tarwittu tällä hetkellä, nimittäin — hänen poliittinen karwansa, hänen kantansa päiwän polttawimmissa kysymyksissä koulujen alalla, on täysin tuntematonta.

— Täydellinen x, — sanoi minulle yksi hänen wirkatowereistaan, — tietysti kehitysmielisyys puuttuu hänestä kokonaan. Siitä on todistuksena jo hänen nimityksensä. Missä määrin hän on taantumuksellinen? Sitä ei tiedä kukaan.

Häntä on tiedekunnassa aina pidetty oikeistolaisena. Kun hän otti osaa tiedekuntawaaleihin, äänesti hän aina oikeistolaisten puolesta. Politiikka suuremmissa piirteissä ei ole koskaan kiinnittänyt puoleensa hänen huomiotaan. Neuwoston kokouksissa ei hän käynyt kertaakaan, ainoastaan ani harwoin tiedekunnan istunnoissa. Hän on tyytynyt yliopistossa katederinsa ja seminaarioihinsa, joitten hywäksi hän on tehnyt paljon työtä. Omaa ainettaan, siwiilioikeutta on hän opettanut hywin. Sitä paitse on hänen siwistyksensä pohjaltaan yleiseuropalaista. Keskikaswatuksensa on hän saanut Ranskassa, ja korkeimman Saksassa.

Moskowalaiset owat yleensä sitä mieltä, ettei hän koskaan tule esiintymään niin räikeän taantumuksellisena kuin edeltäjänsä. Hän on monasti wiime aikoina terävällä kielellään iwaillut sitä miestä, jonka sijalle hän nyt astuu. Etenkin jyrkästi hän on puhunut Schwartzin sepustamia yliopistosääntöjä wastaan. Hän ei kaikesta päättäen tule ottamaan wastaan tätä perintöä eikä tule puolustamaan sitä duumassa.

Yleisenä mielipiteenä on se, että Casson nimityksessä on suorittanut ratkaisewan osan Stolypinin kannatus, jonka kanssa uusi ministeri on persoonallisesti tuttawa, ja wieläpä jonkunmoisessa sukulaisuussuhteessa. Woidaan warmasti myöskin sanoa, että uudesta ministeristä tulee kaikkien pääministerin suunnitelmien tunnollinen täyttäjä. Tämän tähden hänen kuulumisensa kabinettiin tulee wain lisäämään kabinetin yksimielisyyttä.

*

Hra Ljwow kertoo, että kansanwalistusministeriössä jo puhutaan muutoksista ministeriön politiikassa.

Niinpä wakuutetaan, että yliopistosääntöehdotus otetaan takaisin. Wakuutona tästä mainitaan se seikka, ettei mainittu ehdotus aikonaan tyydyttänyt useita kabinetin jäseniä m. m. pääministeriä. Se tuli hywäksytyksi 7 äänellä 5 wastaan.

Wenäjän menoarwio.

Pietarista, lokakuun 13:ntena päiwänä. Duumalle jätetty menoarwio laskee tawalliset tulot 2,669,000,000:ksi ja menot 2,545,000,000:ksi ruplaksi, ylimääräiset tulot 12.000,000 ja ylimääräiset menot: sodan loppusuorituksiksi 2,000,000, sotawiraston taloustoimiin 48,000,00, rautateitten rakentamiseen 95,000,000 sekä rautatieyhtiöille annettawaksi 1,000,000, eli kaikkiaan 147,000,000, jotka korwataan säännöllisten tulojen ylijäämällä, joka on 123,000,000, ylimääräisillä 12,000,000:n nousewilla tuloilla sekä 11,000,000:llä ruplalla waltiorahaston wapaasti käytettäwissä olewia waroja.

Rutto Odessassa.

Odessasta, lokakuun 13:ntena päiwänä. 5:n päiwän aikana on ruttoon sairastunut 1 ja kuollut 1 henkilö. 4:n wiime wuorokauden aikana ei sairastusmistapauksia ole ollut.

Ulkomailta.

Ranskan rautateiden yleislakko.

Seuraawat sähkösanomat kuwaawat räikeästi sitä suurta lakkoliikettä, joka on alkanut Ranskan rautateillä ja josta näkyy koituwan aiwan tawaton kansallinen onnettomuus.

Warawirkailijain toimiin kutsuminen tehoton. Ruokawarain puute tuntuwa.

Parisista, lokak. 12:ntena p:nä. Hallituksen päätös koettaa heikentää lakkoa kutsumalla waramiehiä wirkoihin, on lakkolaisilta saanut sen wastauksen, että kaikki Ranskan rautatiet on julistettu lakkotilaan. Johtajat wäittäwät, että hallituksen toimenpide on jäänyt tehottomaksi sen kautta, että kutsutuilla on wiidentoista päiwän aika toimeen astumista warten.

Kaikilla rautatieasemilla on sotawäkeä. Parisi ei enää ole sähkölennätinyhteydessä pohjoiseen päin. Yhteys Brüsseliin, Antwerpeniin ja Rotterdamiin on rautatielinjan wahingoittamisen kautta katkaistu. Koska Parisiin pohjoisesta päin tuodaan lihaa, hedelmiä, wihanneksia ja kalaa, on näiden tuotteitten tuonti melkein mahdoton. Ruokatawarain saanti alkaa käydä waikeaksi.

Yleislakon julistaminen tuli aiwan odottamatta.

Sotawäkeä maaseudulta Parisiin. Satamatyömiehet yhtywät lakkolaisiin.

Parisista, lokak. 12:ntena päiwänä. Auttoyhteyksiä järjestetään Ranskan kaikkien kaupunkien kesken. Hallitus on maaseudulta kutsunut joukon rykmenttejä Parisiin. Muutamia on jo saapunut. Rautatieyhtiöiden tirehtöörit koettawat turwata ainakin kansainwälisen liikenteen. Lakkolaiset, jotka poliisi karkoitti Place de l'Europesta, rautatieasemalle, pommittiwat poliiseja kiwillä.

Illalla satamatyömiehet yhtyiwät lakkolaisiin.

Saksan sodanjulistusta pelätään!

Parisista, lokak. 12:ntena p:nä. Muutamat sanomalehdet ilmaisewat sen pelon, että Saksa käyttäisi tilaisuutta julistaakseen sodan.

Lakko kehittyy yhteiskunnalliseksi waaraksi.

Parisista, lokak. 12:ntena päiwänä. Rautatielakko on kehittynyt koko yhteiskunnan käsittäwäksi ankaraksi kriisiksi. Se on myöskin saanut aiwan jyrkän waltiollisen luonteen.

Kiihtymys kaikissa kansanluokissa on ääretön.

Pelätään lukuisia kannatuslakkoja.

Ulkomaalaiset matkustawat suurin joukoin autoilla pois Ranskasta.

Lukuisia ilkitöitä ja sabottain wangitsemisia on tapahtunut.

Työssä olewat weturinkuljettajat on warustettu rewolwereilla.

Ruokawarat Parisissa owat jo yhtä kalliita kuin piirityksen aikana w. 1871.

Jaurés ahdistaa kiiwaasti Briandia, joka aikaisimmin on saarnannut yleislakkoa.

Asema huononee. Wäkiwaltaisuuksia.

Nowoje Wremjalle sähkötetään eilen Parisista: Asema huononee huononemistaan. Kaikki rautatieläisten syndikaatit owat hywäksyneet yleislakon. Lakkolaisten wäkiwaltaisuudet lisääntywät. Useilla asemilla on hyökätty työntekijäin kimppuun ja sammutettu weturien uunista tuli. Rautatieläisten syndikaatit pitiwät eilen kokouksen, jossa sitouduttiin olemaan ryhtymättä töihin, ennenkuin waatimukset täytetään. Algeriasta ilmotetaan, että rautatielakko on alkanut sielläkin.

Hallituksen toimenpiteet turhia.

Rjetshille lennätetään eilen Parisista: Lakkolaiset tekewät iwaa hallituksen kutsuntakäskyn johdosta. Heihin ei ole tehnyt mitään waikutusta hallituksen päätös saattaa edeswastuuseen rautatieliiton jäseniä, joista 21 on Parisissa ja 80 maaseudulla. Lakkokomitea on wastannut tähän syndikaattien jäsenten wangitsemiskäskyyn ilmottamalla, että kaikki wangittawiksi määrätyt owat walmiit jättäytymään Briandin haltuun, ja todellakin kaikki ne, jotka aijottiin wangita, kokoontuiwat sanomalehti Humanitén toimitukseen ja sulkiwat owet. Poliisin oli täyttääkseen wangitsemiskäskyn pakko rikkoa owi. Lakon johto siirtyi heti toisiin käsiin. Amerikan posti kuljetetaan wesitse Seinewirtaa pitkin. Liikenyhteys Normandien kanssa, josta Parisin elintarpeet saadaan, on lakannut. Pohjoisten ratojen palweluskunnasta on rautatiehallitus erottanut 20 %. Kaikki sähkötyömiehet, 4,000 rakennustyömiestä ja 50,000 kunnan työläistä on walmiina yhtymään yleislakkoon.

Warowaisuustoimenpiteitä.

Parisista, lokakuun 14:ntenä päiwänä. Hallitus on ryhtynyt laajoihin toimenpiteisiin, jottei tänään odotettu kokous anarkististen ainesten sekaantumisen kautta päätyisi epäjärjestyksiin ja wäkiwallantekoihin.

Briand toimii.

Parisista, lokakuun 14:ntenä päiwänä. Briand on neuwotellut oikeusministerin kanssa wiipymättömiin ankariin rankaisutoimenpiteisiin ryhtymisestä lakkoon syyllisten suhteen. Sitten neuwotteli hän rautateiden johtajien kanssa. Nämä ilmottiwat liikkeen itäisellä Orleansin sekä Parisin—Lyonin—Wälimeren radoilla käyneen melkein säännöllisesti. Pohjoisilla teillä säännöllisen liikkeen häiriytymiset wähenewät. Uusia junia on asetettu liikkeelle. Johtajat ilmottiwat suostuwansa Briandin wälitykseen. On annettu käsky wangita Pateaud. Puolenpäiwän jälkeen rikottiin sähkösanomajohdot sisäministeriön ja poliisiaseman wälillä. Parisin linnawäkeä on huomattawasti lisätty jalka- ja ratsuwäellä. Sähköasema ja puristettua ilmaa walmistawa asema, joiden koneet lakkolaiset owat rikkoneet, owat 2 wuorokautta olleet seisoksissa. Parisin—Brysselin radalle on lähetetty sapöörejä ja saatiin sillä liike eilen illalla uudistetuksi.

Asema paranemaan päin.

Parisista, lokakuun 14:ntenä päiwänä. Asema on paranemaan päin. Orleansin radan lakkolaiset owat palanneet työhön. Suuri osa junia kulkee aikataulun mukaan. Samaa on huomattawissa itäisellä waltion radalla sekä läntisellä ja pohjoisella radalla. Wiimemainitulla kulkewat ruokatawarajunat aikataulujen mukaan.

Sekatietoja.

Parisista, lokakuun 14:ntenä päiwänä. Eilen aamulla sammui sähköwalo bulewardeilta, Elysée-palatsista, sisäministeriöstä sekä muutamista teattereista. Useat kauppapuodit owat kiinni. Kahwilat owat hankkineet muunlaista walaistusta. Useat kadut owat pilkkopimeitä. Muutamat raitiotielinjat owat lopettaneet liikenteen. On wangittu wielä muutamia rautatietyömiehiä lakkoon yllytyksestä ja loukkauksista. Maaseudulta on tullut tietoja muutamista kostonuhkaustapauksista. Onnettomuuden tapauksia ei kuitenkaan ole sattunut. Lastinkuljettajain liiton komitea on kehottanut alaisiaan yhtymään lakkoon. Julistuksen owat allekirjottaneet raitioteiden ja omnibus-palwelijoiden ja autonajajien liitto. Yöllä räjähti Berryn kadulla pommi, tehden jonkun werran wahinkoa. Ihmisuhreja ei ole. Bordeaux'issa owat eteläradan palwelijat päättäneet tehdä lakon.

Kuningas Manuel.

Kuningas perustelee pakoaan.

„Daily Telegraphin" kirjeenwaihtaja on Badajozissa keskustellut erään korkeassa asemassa olewan howimiehen kanssa, joka kuwaili kuningas Manuelin pakoa seuraawalla tawalla:

Kun kuningasta waadittiin asettumaan hänelle ehdottomasti uskollisten tykistö-, ratsu- ja jalkawäkirykmenttien etunenään, wastasi hän:

Olen aina altis uhraamaan elämän, mutta wain oman elämäni. Minulla ei ole wähintäkään oikeutta asettua wastustamaan kansan tahtoa, wielä wähemmän syöksemään maata kansalaissotaan, kun armeijakin on jakaantunut kahteen leiriin. Rakastan Portugalia niin suuresti, etten tahdo kostuttaa sen maata werellä, ja minä pidän parempana kadottaa waltaistuimeni wakuutettuna, että historia on minut oikein tuomitsewa ja kertowa, ettei Portugalin kuningas tahtonut puolustaa kruunuaan werellä, waan lähti mieluummin maasta, jotta kansan oikea, tai kuwiteltu tahto saisi mennä täytäntöön. Jos wastustaminen merkitsisi wain mieskohtaista hengenwaaraa, taistelisin wiimeiseen asti, mutta wastustaminen on samaa kuin Portugalin perikato.

Kuningas Manuelin kirje.

Ennen lähtöänsä Portugalista, lähetti kuningas Manuel pääministerille omakätisen kirjeen, jossa hän sanoo, että kun hänen olojen pakosta on astuttawa laiwaan, tahtoo hän ilmoittaa kansalleen, ettei hänellä ole mitään kaduttawana. Hän on aina esiintynyt kunnon portugalilaisena, täyttänyt aina welwollisuutensa ja tahtoo alati pysyä portugalilaisena. Hän toiwoo sydämestään, että isänmaa on osoittawa hänelle oikeamielisyyttä. Hänen matkansa ei millään tawalla merkitse samaa kuin wallasta luopuminen.

Kiirellinen lähtö.

Kuningasperheen pako Lissabonista tapahtui mitä suurimmassa kiireessä. Sitä todistaa osaltaan sekin asu, missä kuningas esiintyi wiime sunnuntaina jumalanpalweluksessa Gibraltarin katolisessa kirkossa. Eihän näet woi otaksua, että niin katolinen majesteetti kuin Manuel menisi jumalanpalwelukseen harmaassa arkitakissa ja eräältä kuninkaallisen huwipurren matruusilta lainatussa willapaidassa, jonka rintaan oli kirjailtu sana „Amelie". Puwun tilapäisyyttä osoitti wielä wihreä metsästyshattu ja pitkäwartiset kiiltonahkaiset ratsastussaappaat.

Uhkaawia wiestejä Espaniasta.

Ulkomaalaisissa sanomalehdissä julkaistuista kirjoituksista ja sähkösanomista päättäen käy asema Espaniassa yhä uhkaawammaksi Portugalin tapahtumain johdosta.

Niinpä kertoo „Daily News" San Sebastianista saamansa sähkösanoman perusteella, että Portugalin wallankumouksen waikutukset rupeawat selwästi näkymään yli koko Espanian, jossa tasawaltalaisia on paljon enemmän kuin mitä heidän 34:stä edustajapaikastaan parlamentissa woisi päättää. Kaikkialla kuulee lausuttawan julki toiwomuksia, että Espania ja Portugal yhtyisiwät yhdeksi tasawallaksi.

Kuningas Alfonso menettää kruununsa, sanoo lehti edelleen, ellei leskikuningatar ainiaaksi lähde maasta. Mutta tasawallan syntymistä ei sittenkään woi wälttää, jos uusi hallitusmuoto saadaan Portugalissa toteutetuksi onneksi ja siunaukseksi maalle.

Mielialasta maassa näkyy hallituskin olewan selwillä, päättäen niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt. Wiime sunnuntaina näet päätti ministerineuwosto kutsua palwelukseen ensimäisen armeijareserwin.

Poliisiin ei luoteta, koska se hallituksen mielestä on usein esiintynyt heikosti tasawaltalaisten ja sosialidemokraattisten mielenosotuksiain suhteen. Siihen tulee lisäksi wielä se seikka, että suurta osaa maan poliisimiehistöä elähyttää tasawaltalaiset katsantotawat; he suwaitsewat tasawaltalaisia kokouksia ja mielenosoituksia ja salliwat, sensuurista huolimatta myötätuntoisuussähkösanomien lähettämisen Portugaliin. Warsinkin Barcelonassa on tila uhkaawa. Päiwittäin pidetään lukuisia protestikokouksia ja mielenosoituksia Ferrerin haudalla. Pääministeri Canalejas on sallinut sellaiset mielenosoitukset, joissa waaditaan uskonnonwapautta ja julkilausutaan myötätunto wallankumoukselle Portugalissa. Sitäwastoin on hän kieltänyt kaikki mielenosoitukset Ferrerin kunniaksi ja wastalausekokoukset hänen teloittamisensa johdosta.

Sähkösanomia

Sweitsi ei olekaan tunnustanut.

Bernistä, lokakuun 14:ntenä päiwänä. Sweitsin sähkösanomatoimisto kumoo tiedon siitä, että Sweitsi olisi tunnustanut Portugalin tasawallan.

Berlinin yliopiston riemujuhla.

Berlinistä, lokakuun 14:ntenä päiwänä. Yliopiston riemujuhlan johdosta pidettiin linnassa juhlapäiwälliset, joihin ottiwat osaa keisariperhe ja perintöprinssi puolisoineen, korkeimmat wirkamiehet, professorit sekä ulkomaisten ylioppilaskuntien edustajat.

Tilinteko Itäwallan ulkopolitiikasta.

Wienistä, lokakuun 13:ntena päiwänä. Unkarin delegatsioonin waliokunnalle on Aerenthal Bosnian ja Herzegowinan liittämisen johdosta lausunut Itäwalta-Unkarin hallituksen kannan aina olleen se, että liittäminen on kysymys, josta ennen kaikkea Itäwalta-Unkarin ja Turkin on keskenään sowittawa. Kreetan kysymyksen suhteen lausui Aerenthal Itäwalta-Unkarin puolelta aina oltawan walmiit hywäksymään kaikki päätökset, jotka johtuwat suwereenisten oikeuksien säilyttämisen periaatteesta. Edelleen Aerenthal huomautti tyydytyksellä Itäwalta-Unkarin ylläpitäwän hywiä wälejä kaikkiin waltoihin. Wiime tapaukset owat osottaneet kolmiliiton realisen arwon. Kolmiliitto ei ojenna aseen kärkeä ketään kohden. Rauhan tasapainon säilyttämiseksi on saatettawa läheiset taloudelliset suhteet kaakkoisiin waltioihin. Monarkian päätehtäwät läheisessä idässä on säännöllisen kauppapolitiikan harjoittaminen. Itäwalta-Unkari terwehtii yhtä suurella mielisuosiolla Montenegron julistamista kuningaskunnaksi kuin aikanaan Bulgarian. Lopuksi lausui ministeri, että hänen on mahdollista säilyttää saawutettu kansainwälinen asema wain sillä ehdolla, että hänen käytettäwänään on aina taisteluun walmis armeija ja laiwasto. Puhe otettiin wilkkaalla hywäksymisellä wastaan.

Pula Kreikassa.

Atenasta, lokakuun 14:ntenä päiwänä. Pula jatkuu. Kuningas ottaa wastaan erityisessä audienssissa parlamentin puheenjohtajan ja puolueiden johtajat.

Eri aloilta.

Cederström lentänyt Kristianiassa.

Kristianiasta, lokakuun 14:ntenä päiwänä. Wapaaherra Cederström nousi ilmaan klo 2,40 Eltersiadin kentältä. Lensi radan ympäri ja sitten korkealle yli kaupungin ja jälleen radan useampaan kertaan ympäri, jonka jälkeen laskeutui onnellisesti alas. Katsojat, joita oli 15,000, osottiwat wilkasta suosiotaan.

Ehrlich-Hata.

Frederiksbergs hospitalin ylilääkäri, prof. Ludwig Nielsen antoi hiljattain eräälle syfiliitistä huonotuuloisuutta potewalle sairaalle ruisteen „606":a. Muutamina päiwinä hawaittiin paranemisoireita, mutta ne oliwat lyhytaikaiset. Muutaman päiwän perästä oli näet potilas umpikuuro.

Tämä epäsuotuisa tulos on wilkkaan pohdinnan alaisena Köpenhaminan lääkäripiireissä.

— Wääräin rahojen museo. Müncheniin rahakabinettiin on järjestetty erityinen kokoelma wääriä rahoja. Niitä on siellä monenlaisia, mitä kauwimpana toisistaan olewilta ajoilta. Enimmäkseen siellä on wanhoja harwinaisia muinaisrahoja Rooman keisarien ajoilta. Niitä jäljennöksiä ei ole kaikkia tehty warsinaisesti wäärennystarkotuksessa, waan antiikin ihailun johdosta ruwettiin niitä laatimaan. Ensimäisenä näyttää padualainen Cavino leikanneen tällaisten rahojen muotin, jolla hän sai laadituksi alkuperäisten mallisia rahoja. Kun harwinaisten alkuperäisten rahojen kysyntä tuli suureksi, esiintyi pian wäärentäjiä, jotka tekemiänsä rahoja wäittiwät oikeiksi, myyden niitä suuriin summiin. Wäärärahantekijät koettiwat tehdä jäljennöksensä niin eksyttäwiksi kuin suinkin, jotawastoin taiteilijat eiwät niin kaikista pienistä yksityiskohdista wälittäneet. He paniwat yksilöllistä makuansa jäljennöksiin, joten niitä, samoista alkuperäisistä rahoista laadittuja, on monta eri lajia.

Usein eiwät wäärentäjät edes wiitsineet takoa rahoja, waan waloiwat ne, huolimatta siitä, että roomalaiset keisarirahat eiwät olleet walettuja. Waletut jäljennökset erosiwat senwuoksi tuntuwasti alkuperäisistä. Wirheelliset rahain ympärillä olewat kirjoitukset osottiwat jo toisinaan ne wäärennetyiksi. Niinpä erääsäkin keisari Neron aikaisessa on kirjaimet DCVR alkuperäisten DECVR (SJC) asemasta. Wäärentäjät owat myöskin „parantaneet" wanhoja antiikkisia rahoja, muuttaneet niitä toisiksi, harwinaisemmiksi. Owatpa he wielä tehneet sellaisiakin rahoja, joillaisia ei alkuperäisinä lainkaan ole olemassa.

Oikeus- ja poliisiasioita.

„Wäinämöisen" julkaiseminen.

Painoylihallituksen syytekirjelmä,

jonka wiskaali Werner Palander esitti raastuwanoikeuden eilisessä istunnossa, on näin kuuluwa:

„Tampereen kaupungin ensimäiselle kaupunginwiskaalille.

Koska kirjakauppias Aaku Mäki, huolimatta siitä, että ylihallitus wiime helmikuun 18:ntena päiwänä antamassaan päätöksessä oli selittänyt ei woiwansa ottaa tutkintoonsa hänen ylihallitukselle jättämää ilmoitusta „Wäinämöinen" nimisen aikakauskirjan ulosantamisesta, on alkanut julkaista puheenalaista lehteä, jota painetaan Tampereen Sanomain Osakeyhtiön kirjapainossa, ja koska Hänen Majesteettinsa Keisarin joulukuun 4:ntenä päiwänä on kumonnut Keisarillisen Suomen Senaatin päätöksen maaliskuun 9:nneltä päiwältä 1909, jonka kautta ylihallitus welwoitettiin ilmoituksen muodossa wastaanottamaan asiakirjoja aikakautisten painotuotteiden ulosantamisesta, sekä otteella diaariosta tai muulla todistuksella antamaan asianomaiselle todistuksen siitä, että ilmoituswelwollisuus oli täytetty, saa ylihallitus, siihen nähden, että nämä mainitun armollisen käskyn kautta Keisarillisen Senaatin säätämä, niin kutsuttu ilmoitusjärjestelmä on kumottu, ja painoasetuksen 12:nnen pykälän 2:sen kohdan säännös „Joka tahtoo ulosantaa aikakautisen kirjan, ilmoittakoon siihen itsensä painoasiain ylihallituksen luona kirjallisella hakemuksella . . .", jälleen saatettu woimaan, sekä siihen nähden, että kirjakauppias Mäki, joka maaliskuun 14:ntenä päiwänä on saanut osan ylihallituksen mainitusta päätöksestä, on laiminlyönyt tehdä uuden asetuksen mukaisen hakemuksen puheenalaisen aikakauskirjan ulosantamisesta, täten pyytää Teitä sikäläisessä raastuwanoikeudessa syytteeseen asettamaan kirjakauppias Mäen ynnä Tampereen Sanomain Osakeyhtiön kirjapainon wastuunalaisen johtajan Wäinö Daniel Hyppösen, edelleen woimassa olewan painoasetuksen 12:nnen pykälän toisen kohdan ja jälkimäisen mainitun asetuksen 17:nnen pykälän rikkomisesta, sekä waatimaan sanotun aikakauslehden lakkauttamista, kunnes painoasetuksen määräykset puheenalaisessa suhteessa owat täytetyt, kuin myöskin asian menosta oikeudessa ylihallitukselle ilmoittamaan."

Wastaaja Mäen selitys. Syyttäjä ei katso woiwansa waatia edeswastausta.

Wastaaja Mäki jätti raastuwanoikeudelle erään asiakirjawihkon, josta käwi selwille, että hän on aikanaan tehnyt painoylihallitukselle säädetyn kirjallisen ilmoituksen.

Wiskaali Palander huomautti, että koska wastaaja Mäki on antanut painoylihallitukselle kirjallisen ilmoituksen puheenalaisen lehden julkaisemisesta ynnä mainetodistuksensa ja todistuksen siitä, että hän hallitsee itsensä ja omaisuuttansa, on hän täyttänyt welwollisuutensa ja noudattanut woimassa olewia perustuslakeja, eikä niin ollen ole ollut welwollinen ryhtymään enempiin toimenpiteisiin asiassa. Näillä perusteilla tuomari Palander ei katsonut woiwansa waatia wastaajalle rangaistusta.

Tampereen Sanomain Osakeyhtiön kirjapainon isännöitsijän suhteen tuomari Palander selitti, että Hyppönen on wiime toukokuussa eronnut sanotusta toimesta ja että johtajana on nykyään S. Salminen. Mutta kun Salminen ei syyttäessä tietänyt, onko Tampereen Sanomain Osakeyhtiön johtokunta tehnyt säädettyä ilmoitusta hänen johtajaksi ottamisesta, pyysi P. lykkäystä tämän asian selwille saamiseksi.

Jutun enempi käsittely lykättiin wielä ensi marraskuun 11:nteen päiwään, jolloin syyttäjän on esitettäwä Tampereen Sanomain Osakeyhtiön isännöitsijää koskewat waatimuksensa.

Taas majesteettirikosjuttu Kansan Lehdelle.

Painoylihallitus on senaatin oikeusosaston harkittawaksi alistanut kysymyksen kanteen nostamisesta majesteettirikoksesta Kansan Lehteä wastaan sen wiime syyskuun 13:ntena päiwänä ilmestyneessä numerossa olleen „Hänen Majesteettinsa Keisarin wierailu Saksassa"-nimisen kirjoituksen johdosta.

Eräs kunnianloukkausjuttu.

Kuten muistettanee, waati aikoinaan kadunlaskija Mikael Aleksandroff kadunlaskijaurakoitsijoille Mikael ja Aleksander Iwanoffeille edeswastausta siitä, että nämä oliwat tahtoneet häntä tunnottomasti nylkeä waatimalla jopa 90 prosenttia korkoa erinäisistä raha-„lainoista", ja joissa jutussa Aleksandroffia awusti toimittaja Santeri Nuortewa. Koska mainitussa oikeusjutussa wastaajan puolelta oikeuteen jätetyssä kirjelmässä ja Kansan Lehdessä olleessa mainitun oikeusjutun selostuksessa oli Iwanoffein mielestä käytetty loukkaawia lausuntoja Iwanoffeista, oliwat he raastuwanoikeuden toisen osaston eiliseen istuntoon haastattaneet sekä Aleksandroffin että Nuortewan wastaamaan kunnianloukkauksesta.

Kantajia awusti maisteri E. Lang; wastaajat oliwat kumpikin itse saapuwilla, Nuortewa awustaen samalla Aleksandroffia.

Kantajan asiamies waati nyt wastaajille edeswastausta kunnianloukkauksesta sekä wastaajain welwoittamista korwaamaan kantajain oikeuskulut.

Nuortewa ihmetteli, että Suomessa löytyy sellaisia asianajajia, jotka „mokomain herrain muka kunniaa käywät puolustamaan". Wiittasi pöytäkirjan otteisiin, joista käy selwille Iwanoffien kaikki temput, sekä tarjoutui esittämään uusia todistuksia, joissa kantajat kokonaan paljastettaisiin. Pyysi, että Aleksandroff eroitettaisiin jutusta, koska hän itse (Nuortewa) on sekä kirjelmän että oikeudenkäyntiselostuksen laatinut. Wäittäen, että juttu on wallan aiheettomasti nostettu, waati hän kantajille edeswastausta oikeudenkäynnin wäärinkäyttämisestä.

Wastaajan asiamies pysyi kanteessaan ja wastusti Aleksandroffin jutusta eroittamista.

Antamassaan päätöksessä oikeus ei katsonut woiwansa eroittaa Aleksandroffia jutusta ja lykkäsi jutun enempää käsittelyä warten 4:nteen p:wään tulewaa marraskuuta ja on wastaajain oltawa silloin kummankin 50 markan sakon uhalla saapuwilla.

Kansan Lehden painokanteet.

Rauennut kunnianloukkausjuttu.

Tehtaan ajurien Kalle Paawolan, Adolf Helanderin ja Isak Karlssonin Kansan Lehden wastaawaa toimittajaa Santeri Nuortewaa wastaan nostama kunnianloukkausjuttu oli eilen täkäl. raastuwanoikeuden toisessa osastossa käsiteltäwänä. Koska kantajan puolesta ei ollut ketään saapuwilla kannetta ajamassa, kumottiin kanne ja kantaja welwoitettiin suorittamaan wastaajalle tämän waatimat oikeuskulut 15 markkaa.

Pilalehti „Kurikan" takawarikko-juttu.

Eilen oli täkäl. raastuwanoikeuden toisessa osastossa uudelleen käsiteltäwänä pilalehti „Kurikkaa"

Ingeborg Maria Sick:
Isoäidin puutarha.
Suomentanut Viki Kärkkäinen. 3:—.
Suosittu tanskalainen kirjailijatar erittelee ymmärtämyksellä nuorten, kehitysiässä olevain naisten psykologiaa ja elämänkysymyksille aukeamista.

Mrs Alexander:
Hänen rakkahin vihamiehensä.
Suomentanut A—s. 2: 75.
Hyvällä kertojataidolla esitetty mieltä kiinnittävä perheromaani.
Yrjö Weilin & Kumpp. Osakeyhtiö.
Helsinki. 326

Käteenne on osunut
warmaan joku numero sarjaamme Kewyttä Lukemista; johon kuuluu nykyään kaikkiaan 69 numeroa, joissa kussakin on itsenäinen jännittäwä kertomus. Ja jotka maksawat wain 35 p. Kun ette tiedä, mitä matkoilla tai joutohetkinä lukisitte, pyytäkää silloin kirjakaupoista ja rautatieasemilta pari numeroa tästä sarjasta, jonka toinen numero on toistaan huwittawampi. Jälleenmyyjät kääntykööt kustantajain puoleen.
Yrjö Weilin & Kumpp. Osakeyhtiö
1230 Helsinki.

Palokaluja
kaikenlaatuisia hankkii huokeasta
O. Y. Agros
Helsingissä
8813

VAAKOJA
kaikenlaisiin tarpeisiin hankkii huokeasta
O. Y. Agros
Helsingissä
8812

koskewa takawarikkojuttu. Wastaajaa, kaupp. B. Sarellia edusti tälläkin kertaa asiwoitsija H. W. Lilius, Toijalasta.

Wiskaali Palander jätti oikeudelle painoylihallituksen kirjelmän, jossa ilmoitettiin, että on ryhdytty asianmukaisiin toimenpiteisiin majesteettirikoksesta tehtäwää syytettä warten „Kurikan" toimitusta wastaan lehdessä olleen „Ristinsä kullakin" nimisen witsin johdosta. Wiskaali Palander pyysi lykkäystä woidakseen näyttää, että mainittu syytös on määrätty nostettawaksi.

Wastaajan asiamies uudisti aikaisemmin esittämänsä waatimuksen, että päämiehensä olisi eroitettawa jutusta, kun hän kerta ei ole „Kurikan" julkaisija eikä sen mukaan woi olla edeswastuussa siitä, mitä mainittu lehti mahdollisesti sisältää.

Wiskaali Palander wastusti wastaajan erottamista jutusta, jonka jälkeen oikeus antamallaan päätöksellä lykkäsi jutun yleisen syyttäjän pyynnöstä t. k. 28 päiwään, jolloin wastaajan on entisellä uhalla tultawa asiassa wastaamaan.

— **Patenttioikeuden loukkaamista koskewa juttu.** Isännöitsijä August Andresen oli täkäl. raastuwanoikeuden toisen osaston eilliseen istuntoon haastattanut rautatienkirjuri Arthur Forsanderin ja Juho Allan Kantalan wastaamaan siitä, että he oliwat pakettinappulatehtaassaan käyttäneet kantajan keksimiä ja patenttioikeudella suojattuja koneita ja täten alkamassaan kilpailussa polkeneet tuotteiden hintoja alhaisiksi, aiheuttaen siten kantajalle noin 2,000 markan wahingon. — Juttu lykättiin kantajan pyynnöstä ensi marraskuun 11:nteen päiwään, jolloin wastaajan on 50 markan sakon uhalla oltawa saapuwilla.

— **Warkaudesta tuomittu.** Turun howioikeus on tuominnut Wilhelmiina Toiwosen neljäskertaisesta warkaudesta kolmeksi wuodeksi kuritushuoneeseen ja sen jälkeen olemaan 8 wuotta kansalaisluottamusta wailla.

— **Tuomittu petkuttaja.** Eilen tuomittiin työm. Lauri Gabriel Hämäläinen petoksesta 40 markan sakkoon tai warain puutteessa pidettäwäksi 8 päiwää wankeudessa. — Hämäläinen oli eräänä päiwänä wiime huhtikuussa kaupannut parille maalaiselle spriitä ja antanut wielä maistaakin, että „tawara" oli oikeata. Myöhemmin huomasiwatkin miehet että oliwatkin saaneet wettä spriin asemesta.

Kokouksia.

Velkojain kokous.

Täkäläisen kauppiaan OSCAR BÅNGIN konkurssipesän velkojat kutsutaan täten Gummerus & Björkstenin asianajokonttorissa Tampereella maanantaina kuluvan lokakuun 31 päivänä klo 11 a.-p. pidettävään velkojainkokoukseen keskustelemaan ja päättämään tavaravaraston myymisestä, velallisen elatuksesta ja pyynnöstä saada itselleen eroittaa omaisuutta sekä muista mahdollisesti esiintyvistä kysymyksistä; ja muistutetaan konkurssisäännön 60 §:n määräyksestä, että poissaolevat velkojat saavat tyytyä läsnäolevien päätöksiin.

Tampereella lokakuun 14 päivänä 1910.

Lars Wasastjerna. Alfred Kordelin.
Uskotut miehet. 8835

Huutokauppoja.

Konkurssihuutokaupalla,

joka itse paikalla Messukylän pitäjän Järvensivun etukaupungissa toimitetaan maanantaina ensi marraskuun 14 päivänä klo 10 a.-p. myydään enimmän maksavalle Järvensivun Osuusleipomon entinen rakennus, sisältävä ajanmukaisen leipomon ja kolme huonetta ynnä tarpeelliset ulkohuoneet, sekä vuokraoikeus tonttimaahan. Paikka sijaitsee Tampereen tehdaskaupungin läheisessä etukaupungissa. Kauppaehdoista y. m. ilmoittaa lähemmin allekirjoittanut. Tehdyt tarjoukset alistetaan samassa paikassa heti huutokaupan jälkeen pidettävän velkojain kokouksen hyväksyttäväksi.

Kiinteimistön myynnin jälkeen myydään vähempi määrä leipomon kalustoa. Kangasalla lokak. 10 p 1910.

Heikki Häyrynen.
Toimitsijamies.
Os. Kangasala. 8818

Aamul. Hels. San. U. S.

Tukkimetsän huutokauppa.

Huutokaupalla myydään Vesilahden kunnanhuoneessa marrask. 4 p:nä klo 12 päivällä kirkkoherran virkatalon metsässä leimatut noin 6,000 kpl mänty ja kuusipuuta. Metsä sijaitsee n. k. Kehron joen varrella, josta pisin vetomatka on noin 3 km. Lähempiä tietoja saadaan huutokauppatilaisuudessa ja sitä ennenkin allekirj. Huutokauppatarjoukset alistetaan samana päivänä samassa paikassa klo 2 j. pp. pidettävän kirkonk. hyväksyttäväksi tai hyljättäväksi.

Vesilahti lokak. 14 p:nä 1910.
Vihtori Toikka.
8814 Virkatal lautak. puheenjohtaja.

Irtaimiston huutokauppa.

Perjantaina kuluvan lokakuun 28 päivänä alkaen klo ½10 e. pp myydään huutokaupalla Ruoveden pitäjän Pappilan kylässä Poukan talossa kauppias J. V. Alander'in jälkeen jättänyttä kaikenlaista irtainta omaisuutta.

Ruovedellä Lokakuun 12 p:nä 1910.
Toimeksi saanut:
8846 Kustaa Vinha.

Metsän ostajat huomatkaa.

Ensi tulevan marraskuun 12 p:nä klo 12 päivällä pidettävällä huutokaupalla tarjotaan ensi talvena poisvedettäväksi leimatut 1634 runkoa enimmäkseen suuria mäntyjä Kärjenniemen Tuomarlan metsästä Sääksmäellä. Tunnin mietintöaika pidätetään joko hyljätä tai hyväksyä tehdyt tarjoukset.

8848 J. & M. Tuomarla.

Tukkimetsän huutokauppa.

Julkisella vapaaehtoisella huutokaupalla myydään tämän kuun 25 p:nä klo 12 päivällä Urjalan kylän Simolan talon metsä, käsittäen 3,000 a 4,000 kantoa 7:stä tai 8:sta tuumasta ylöspäin 14 jalan korkeus Tunnin miettimisaika hyväksyä tai hyljätä tehdyt tarjoukset. Metsä näytetään ennen huutokauppaa.

Urjala 6 päivä lokakuuta 1910.
V. E. SIMOLA. JUHO UOTI.
Myyjät. 8592

Rakentajille

edullinen tilaisuus

Perjantaina marrask. 11 p:nä klo 11 a.-p. myydään vapaaehtoisella huutokaupalla tontit n:o 67, 68, 69 III:ssa kaup. osassa sekä niillä olevat rakennukset. Lähempiä tietoja myynti- y. m. ehdoista antaa allekirj. Myynti voi tapahtua myös käteisesti ennen huutokauppaa.

V. Ståhlberg.
Tillitehtaankadun 5:ssä

Tavataan varmimmin klo 11 a.-p. 8849

Suuri irtaimiston huutokauppa.

Poismuuton takia myydään wapaaehtoisella huutokaupalla Karkun pappilassa keskiwiikkona kuluwan lokakuun 26 päiwänä alkaen klo 9 e. pp. ja tarwittaessa seuraawana päiwänä suurempi määrä kaikenlaista irtainta omaisuutta, kuten: lehmiä 21 kpl, sonnia 2 kpl., hewosia, joukko muorta karjaa, lampaita ja sikoja, suurempi määrä kuiwaa siemeneksi kelpaawaa wiljaa, kuten: rukiita ja Swalöfin kellokauraa y. m. sekä työ-, ajo- ja maanwiljelyskaluja.

Karja on nuorta itse kaswatettua ja maatiaiskarjaa ja teki kahdelta wiime wuodelta tarkan kirjanpidon mukaan keskilypsyt 2071 2242 kg. sekä keskiraswa % 3,81. Karja myydään 26 p:nä klo 12 päiwällä. Huudot owat heti maksettawat.

Karkku, lokak. 10 p. 1910.
8711 Oskar Ala-Ellilä.

SUURI irtaimiston huutokauppa.

Vapaehtoisella huutokaupalla, joka pidetään maanantaina ensi lokakuun 17 p. alkaen klo 10 e. pp. Kangasalla Havisevan Pietilässä. Myydään koko talon irtaimisto: hyviä hevosia, rekiä, rattaita, ajovaljaita monenmoisia sekä suuri joukko uudenaikuisia maanviljelyskoneita, muun muassa aivan uusi Höyrypuimakone isompaa laatua.

Kangasalla 24. 9. 10.
8405 K. K. Kirkko-Aakkula.

Halutaan ostaa.

Teurastus-hevosia

ostaa Pispalassa
288 JUHO SOINI.

Myytävänä.

Villakudoksia käsineitä, sukkia, alusvaatteita, lasten takkia ja pukimia sekä villalankoja peräti kohtuhinnoilla **Trikookudosten myymälässä hra Julinin talossa Hämeenk.** 8806

XIV k. o. nykyajan mukavuuksilla, parhaassa kunnossa oleva

TALO.

Tontin pinta-ala 1,100 m² 37 tulisijaa Tuottaa 6,200 mk. Pankkilainaa 45,000 mk. ilman takuita. Hinta 73,000 mk. Lähemm.

ARTUR ALLIN Maamittaustoimiston haarakonttori Tampereella Itäinenkatu 32. Puhelin 12 74. Avoinna 9—12 ja 4—7. 8823

Käytetty ompelukone

myytävänä Moisionkatu 13.
Mathilda Kettunen.

Hyvässä kunnossa oleva 9 hevosvoimainen (voi kehittää 12)

Petrooli-moottori

sekä pienempi DYNAMO myydään halvalla. Lähemmin

NIKLAS JÄRNEFELTIN Maanmittaustoimiston Tampereen haarakonttori Kauppatori 5.
8854 Puhelin 12 97.

Suurin varasto Suomessa.

Verkkoja joka laija, Nuotanosia, Rysiä, Pauloja, sisäänkudotuilla lyijyillä ja korkeilla Lankaa, Väriä, Kohoja, Korkkikaarnaa y. m. y. m. sekä kaikenlaatuisia **Kalastustarpeita** n. k. uistimia, siimoja, koukkuja, vapoja y. m. Tavara parasta. Hinnat halvimmat.

151 **Helsingin Kalanpyydysliike**
Fritz Schröder, Helsinki.
Hintaluetteloja lähetetään pyydettäessä.

5 km. rautatien asemalta Tampereen—Hämeenlinnan rad. sijaitseva

Maatila.

Pinta-ala 350 ta, josta yli 100 ta hyvää savimulta peltoa Tilan kaikki rakennukset erinomaisessa kunnossa. Metsä hyvä. Hinta kaikkine irtaimineen 50,000 mk. Käteistä 10,000 mk. Läh.

NIKLAS JÄRNEFELT'in
Maanmittaustoimiston Tampereen haarakonttori.
Kauppatori 5. Puhel. 12 97.
8855

Sinä vuoden aikana

jolloin kalosseja ei tarvitse käyttää kylmyyden tähden käyttäkää kengänpohjiina veljekset Åström'in O. Y. POHJANAHKAA ja JUHTIA. Se on kestävämpää kuin muut pohjanahkat, siihen ei imeydy vesi.

Käyttäessä **Veljekset Åström'in Pohjanahkaa.** eivät jalat kostu vaikkei käytä kalosseja.

Edellä mainitut ominaisuudet ovat tehneet että **Veljekset Åström'in O. Y. Pohjat** ovat tunnustetut **parhaiksi** sekä kaupassa enin kysytyiksi.

(I. 47,402) 297

Poismuuton tähden

myydään konttori pulpetti, hyvä ruokapöytä, sohva, kirjoituspöytä y. m.
Valokuvaaja Koponen. Osmonkatu 7.
8800

Aamul.

100 miesten talvipalttoota

myydään pois halpaan hintaan **Räätäli**
8857 **O. Tikanderilta** Kyttälänkatu 12.

Orivarsa
myytävänä.

1½ vuoden vanha. Palkittu yksityisissä ja Liiton näyttelyissä. Emä kantakirjaan merkitty. Polveutuu juoksija-oriista. Isä „Sopusointu".

8811 N. TUURA, Isokyrö.

Toijala—Turku radalla, 4 km asemalta ¼ mant.

Maatila.

Pinta-ala 300 ta, peltoa 90 ta. Elätetty 17 lypsävää, 3 hiehoa ja 5 hevosta. Kylvö: 7 hl ruk., 35 kauraa, 4 otraa ja 10 perunoita. Hinta 35,000 mk Käteistä 5,000 mk

Vaihdetaan kaupungintaloon.

ARTUR ALLIN
Maamittaustoimiston haarakonttori Tampereella. Itäinenk.32, puh.1274. 8822
Avoin.: 9—12 ja 4—7.

Lampunosia,

kuten: kuulia, kuuppia, polttioita, liekkinappeja, laseja, sydämmiä y. m. y. m. myy

Juho Kivinen Kauppak. 13.
8815

Uudellamaalla, laivalaiturin vieressä sijaitseva

kartano

myydään 140,000 mk irtaimistoineen, sekä 115,000 mk ilman irtaimistoa, josta 40,000 mk vaaditaan heti. Tila on pinta-alaltaan yli 1,000 t. a, josta suhteellisesti suuri osa peltoa ja niittyä. Rakennukset ovat tavallisessa kunnossa paitsi äsken rakennettu päärakennus on komea ja viehättävässä asemassa, noin 150 m rannasta, jolla välillä on tuottava ja hauska puutarha. Metsän arvo on noin 75,000 mk. Joukko torppareita tekevät suurimmaksi osaksi talon työt.

Tila vaihdetaan myöskin kaupungintaloon mieluimmin Tampereella. Lähemmin ilmoittaa

Maalaisten Välitysliike,
Lahdessa.

Maatilan ostajat! Pyytäkää äsken ilmestynyttä maatila kertomusta. 8817

Tahallansa kärsii!

hammassärkyä, kolotus- ja ihotauteja silloin kun on saatavana Illodinia, 2: 50 p. pullo.

Tahallansa kärsii! kesakoita ja rusketunnutta ihoa, sillä Venus-kesakkovoide vie ne helposti pois 2 mk. purkki.

Tahallansa kärsii! luteita, torakoita. koita ja muita syöpäläisiä, silloin kun löytyy „Joukkomurha", joka tappaa ne sukupuuttoon. 1: 50 ja 2: — mk. pullo.

Tahallansa kärsii! raskas vaimo tai se, jolla on iso tai roikkuva vatsa, silloin kun löytyy sopivia venyviä vatsavöitä. 5 mk. ja 6: 50 p. kpl.

Tahallansa kärsii! köyhyyttä, sillä levittämällä Helios, Teknillisen Tehtaan kaikkien tarvittavia tuotteita, voi ansaita kauniin päiväpalkan.

Kuvitettu luettelo lähetetään ilmaiseksi.

HUOM.! Kirjoittakaa tänään, sillä ilmoitus ei ole usein nähtävänä! **Helios, Teknillinen Tehdas, Riihimäki.** 117

Palvelukseen halutaan.

2 itsenäiseen työhön täysin kykenevää - -

Liinavaateleikkaajaa

saa vakinaisen paikan
Kaulus- ja Kalvosintehtaalla.
8810 Laukontori n:o 12.

Apteekkari **AL. MERTNIN** sokeroittuja

Carlsbadin pillerejä.

346 Koeteltu keino **UMPITAUTIA** 346

ja siitä syntyviä kipuja, niinkuin pyörtymistä, pään kivistystä, hengenahdistusta pakahdusta, suolikeutta, limaneyntyä, ruuanhaluttomuutta, maksakinuja, hermoroideja y. m. vastaan. Niiden vaikutus on hyvin suloinen ja keventävä, jonka vuoksi naisväki vieläpä lapsetkin ottavat sitä mielellään ja ovat ne edellä kaikkia pidettävät parempina kaikerasti vaikuttavia suoloja, karvasvettä ja muita semmoisia.

Jokaisessa rasiassa on tässä yllä painettu suojelusmerkki ja kunkin käytäntöneuvo on varustettu nimikirjoituksella.

150

Hinta rasialta 1 markka. On saatavana kaikilla maamme apteekeissa.

PARHAAT SEMENTTILAJIT
ovat

Stettiner Portland Cement Lossius-Delbrück

Yksinmyyjä TAMPEREELLA PUHELIN 72 ja 934

TAMPEREEN RAKENNUSKONTTOORI

45

Kaura- ohra- riisirehujauhoja,
Vehnärehujauhoja, Vehnäleseitä,
Pellavansiemenjauhoja, Pellavansiemenkakkuja,
Päivänkukkajauhoja, Maapähkinäkakkuja,
Maapähkinäjauhoja, Puuvillasiemenjauhoja,
Soijakakkuja, Soijajauhoja,
Maissia & rouheita, Maltaanituja
Melossia, myy päivän hintoihin 15

Hämeen Maanviljelijäin Kauppa-Osakeyhtiö. Telef. 42.

Yksityinen Kauppakoulu,

HELSINKI, Pohjois Esplanadinkatu N:o 37, TURKU. Kaskenkatu N:o 6, perustettu v. 1898, alottaa uuden kolme kuukautta kestävän oppilukukautensa Helsingissä marraskuun 8 p:nä ja Turussa marraskuun 3 p:nä. Opetusaineet: Kaksinkert ital.-, amerikkal.- ja maanviljelyskirjanpito, laskento, kauppalaskento, tavaranhinnoittelu, kauppakirjeenvaihto, vekseli- ja kauppaoppi, kauppamaantieto, kielet ja käytännölliset kauppa- ja konttoritvöt. Yksitvisiä kursseja annetaan kirjanpidossa, kauppakirjeenvaihdossa, konttoritöissä ja konekirjoituksessa. Harjoituskonttori oppilaita varten. — Pyytäkää koulun ohjelma! Ilmoittautua voi suullisesti tahi kirjeellisesti. Paikanvälitystä kaikille liikealoille. Liikkeenharjoittajat voivat koulun välityksellä saada kelvollisia apulaisia.

8592 (I.48,125.) OSKAR ZETTERBLOM.

Aamul.

Karjanhoitaja

ja yksi navetta-apulainen saavat paikan kuin ilmoittavat itsensä todistuksineen ja palkkavaatimuksineen ennen 20 päivää tätä kuuta **T. Paukkiolle** Tapionkatu 16 Tampere. 8820

Aamul.

Meijerskat.

Huom! Radiaattori järjestelmä.

Ensiluokkaista voita valmistava meijerska saa paikan Illon Osuusmeijerillä marraskuun 10 p:stä kun lähettää hakemukset todistuksineen ja palkkavaatimuksineen ennen t. k. 30 päivää. Samoin apumeijerska marraskuun 1 p:stä kun lähettää hakemukset todistuksineen ja palkkavaatimuksineen ennen t k. 22 päivää. Valitut ei saa kieltäytyä.

Tyrväällä 13 päivänä lokakuuta 1910.
8863 Nestori Kaunisto.

Naimaton, raitis sekä joka lailla kunnollinen ja jonkun verran kuskina oppinut

tallirenki
ynnä yksi
työrenki

otetaan palvelukseen 1 p. Marraskuuta **Vik'in kartanoon** Pirkkalassa.
8776

Halutaan vuokrata.

Torppa tai pienempi tila.

Vastauksia cd. ttaa „Vuokraaja"
8832 Teisko, Sorrin posti.

Vuokrattavana.

Suuri kalustamaton huone nyhyajan mukavuuksilla vuokrataan heti tai 1 p:västä marraskuuta Valokuv I Nyman Hämeenkatu n:o 10. Telef. 507.. 8828

Aamul.

Puoti. kamari ja keittiö Viinikankatu 25. Heikkilä. 8840

Kalustettu huone omalla sisäänkäytävällä vuokrataan heti
8844 Hämeenkatu 13.

Yhdelle tai kahdelle nuorelle tytölle tai pojalle hauska huone täysihoitoineen.
8860 Verkatehtaank. 11. Gadolin.

2 kalustettua huonetta vuokrataan mukavuuksineen Aleksanterink. 27.
8843 Ida Vuorinen.

Aamul.

2 kamaria ja keittiö

sekä kamari ja keittiö Marrask. 1 p:stä
8856 Kyttälänkatu 12.

Puotihuoneusto asuinhuoneineen tai ilman. Viinikank. 14. Lähemmin kivirakennuksen II kerr. klo 11—12. 8839

Puoti, pakari ja muita huoneita joko yhdessä tai erikseen 1 p:stä marrask. mieluummin Kotileivän leipojalle. Vast. ennen t. k. 20 p. Aamul. kontt. nimimerk. „T. R." 8808

1 p:stä jouluk. verstashuoneusto. Satamak. 9. Nikanderilla.
8703

Ilmoituksia.

Opetusta

8852 piirustuksessa, maalauksessa ja naisille käsityömallien piirustuksessa tunteja iltaisin 7—9 antaa
VILLE MUSTA, Läntinenk. 7.

J. E. Kärkönen

Erikoisliike:

Vesi- ja Lämpöjohtoja varten.

Tampere, telef. 1026

SUORITTAA kaikkia alaan kuuluvia töitä kaupungeissa ja maaseudulla.

VARASTO pumppuja, putkia, tuulimoottoreita, hanoja ja venttiilejä, letkuja, fajanssija emaljitavaroita y. m.

Hintailmotuksia ja kustannusarvioita ilmaiseksi. 13

Polkupyöriä

otetaan talvihoitoon, puhdistetaan ja korjataan halvalla.

Ompelu- ja kutomakoneiden, moottorien, separaattorien y. m. koneitten korjaustyötä otetaan vastaan. Ilmoittaessa noudetaan kotoa.

Suomen Polkupyörätehdas ja Konekauppa. Omist. K. E. Merilä.
Tampere Hämeenkatu n:o 9 Telef 443
8449

V. P. K.

Ne arvoisat — 45 vuotta täyttäneet — kaupunkilaiset, jotka haluavat yhtyä V. P. K:n nyt perustettuun vartio-osastoon pyydetään ilmoittautumaan sunnuntaina Lokak 16 p:nä klo ½ 12 e. pp. uudella palokunnan talolla.

O. VESTPHAL.
8729 Osaston päällikkö.

V. P. K.

HARJOITUS huomenna sunnuntaina klo 8 e. p.p KALUSTOKILPAILU.
8861 Kunnanpäällikkö.

Hämeen läänin maanviljelysseuran toimesta

pitää Toijalan tietopuolisen karjanhoitajakoulun opettaja neiti Elli Ilvonen karjakko Anna Rädyn avustuksella kolme viikkoa kestävät n. s. **karjanomistajain kurssit** Oriveden kirkonkylässä Parpolan ja Sinkolan taloissa, joidenka karjaa ja navettaa käytetään opetusvälineinä. Oppilaiksi aikovia, 16 vuotta täyttäneitä talollisten ja torpparien tyttäriä ja poikia kehoitetaan saapumaan Parpolaan ensi marraskuun 7 p:nä klo 12 päivällä, jolloin kursseille ilmoittautuminen tapahtuu.

Hämeenlinnassa 14 p. lokak. 1910.
Toimen puolesta:
8842 J. Karttunen.

Aamul.

Pirkkalan Hämeen puolen ja Vesilahden Anian kylän

Jyvälainamakasiini

pidetään auki lainana olleiden jyväin takasin maksamista varten tiistaina t. k. 18 päivänä klo 10 e. pp. Pirkkalassa lokakuun 14 p:nä 1910.

8827 Hannes Palmroth.

Aamul.

Kilpailut Kuljun ajokoiramaljasta

sääntöjen mukaan 4:ssä viikossa Kennelklubin tämän vuotista aikakauskirjaa tapahtuvat Kuljun pysäkin luona lokakuun 30 p:nä 1910.

Valmistuskokous kaupunginhotellissa edellisenä iltana klo 7.

Kilpailu-ilmoitukset vastaanottaa uudessa Rohdoskaupassa Hämeenkadulla n:o 10
8841 R. Zetterman.

Käyttäkää tilaisuutta hyväksenne

J. K. MÄEN kuolinpesän SUURI ja HYVIN LAJITELTU VARASTO - - -

Pukuja, Palttoita, Sadetakkia, Naisten Sakettia, Puku- ja Palttookankaita, Vuorisatiineja, Samettia,
Puserokankaita, Pumpulityykiä, Edustoita, Kauluksia, Kravattia ja Rusettia, Sateensuojia ynnä muita kangaskauppaan kuuluvia tavaroita

LOPPUUNMYYDÄÄN tämän syksyn ajalla SISÄÄNOSTOHINTOIHIN ja osa allekin.

J. K. MÄEN kuolinpesä.

MYYMALAT: Keskusmyymälä käynti Hämeenkadulta, Kangashalli Porsliinikaupan vieressä.
7430

Alkoholiittomia **Viiniä** ja CHYMOS **Marjamehuja**

J. & W. PAHLMAN'illa.

67

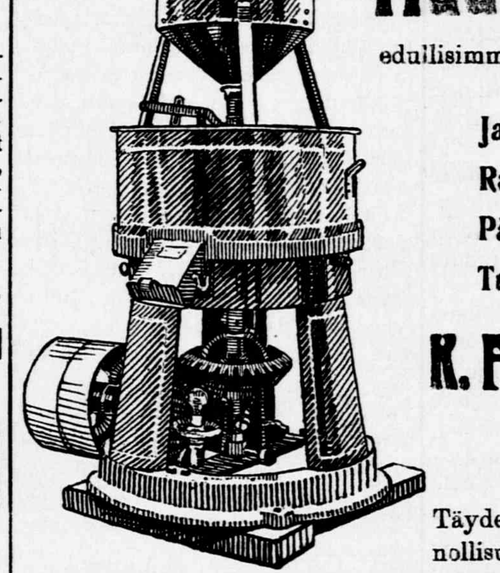

Maanviljelijät,

edullisimmin ostatte:

Jauhomyllyjä,
Raami- ja sirkkelisahoja,
Pärehöyliä,
Turvepehkunpienentäjiä

K. F. DUNDERBERG'in
KONEPAJASTA
Tampere, Läntinenk. 29.

Täydellinen takuu koneiden kunnollisuudesta annetaan. 285

Kellosepän alaan kuuluvat korjaukset tehdään nopeaan ja halvalla

E. Kortehisto

Kello- ja Soitinkauppa
--- Hämeenkatu 12 ---

Soitikot korjataan, viritetään mitä tarkemmin.

Myy ehdottomasti halvimmalla

Tasku-, seinä-, pöytä- ja herätyskelloja, kellonperiä, kihla-, muisto- ja kantasormuksia, rinta- ja kravattineuloja y. m., y. m.

Liikkeen yhteydessä olevassa soitinkaupassa myydään oivallisia Viuluja, Kitarria, Mandoliinia ja muita soittimia, parhaita lajeja kieliä, nuotteja y. m. Kaikki mu siikkituntemuksella valittuja.

Opetusta annetaan Viulun, Cellon, Kitarran, Mandoliinin y. m. soitossa. 311

Kauppatori n:o 7. Itäinenkatu n:o 11 a

Syksyn uutuudet saapuneet Suomen parhaimmiksi tunnetuista tehtailta. Suuri määrä **Saappaita** ja n. k. **Tossusaappaita** tunnetun halpaan hintaan ....

Pohja- ja Päällisnahkaa, neulotuita päällisiä, Resinkapatiinan päällisiä y m. Tavara kuivaa ja valikoittua.

Edullisin ostopaikka on

Tampereen Nahka ja Jalkinekauppa Lindforssilta.
16

TURUN KAAKELITEHDAS

Näyttelyvarasto Tampereella
Rautatienkatu 12. Puhelin 7 39.

Myy halvalla aivan uusimallisia kotimaisia arkkitehtien piirustusten mukaan valmistettuja uunia y m. tarpeita. 8652

Akkunakittiä, Akkunapaperia,
Akkunapumpulia, Akkunahappoa,
Prima kiillotusvahaa,
Prima parkettisaippuaa

Tukuttain ja vähittäin halvimmalla 93

Rohdoskauppayhtiöllä Tampereella.

Valkoisen

Lasin sirpaleita

ostaa

8300 **Tampereen Rakennuskonttoori.**

Ostakaa LAIVA!

6,500 mk:lla myymme Kähmä-nimisen, rautaisen 40 matkustajan höyryaluksen.

289 **Saha O. Y. Kurun Kähmä.**

Kaikkia,

joilla on tontteja vuokrattuna Hennerin, Uotilan ja Mattilan talojen mailla Hyhyn kylässä Pirkkalan pitäjää, saapukoot vuokramaksuansa suorittamaan yllämainittuun Hennerin taloon torstaina tämän kuun 20 p:nä klo 9—3.

Hatanpää, lokak. 5 p. 1910.

C. G. Idman'in perikunnan puolesta:

Fedi Idman.
8533

Keski-Hämeen Kansan-Opisto Orivedellä

alkaa siihen yhdistettyine **isäntä- ja emäntäkouluineen** sekä **maatalouskouluineen** työvuotensa marrask. 1 p:nä klo 12 päiv. Avaroihin suojiinsa voi se ottaa vastaan suuren joukon nuorisoa. Oppilasmaksu on 25 mk, josta kuitenkin todistettavasti varattomat vapautetaan. Hakemukset papin- y. m. todistuksineen olisivat lähetettävät allekirjoittaneelle hyvissä ajoin, viimeistään ennen lokak. 25 p:ää. Vuosikertomuksia ja lähempiä tietoja annetaan kysyttäessä sekä välitetään asumuksia.

Aarne Laaksovirta,
opiston johtaja.
Osoite: Orivesi k. k. 8623

Valokuvaaja

N. Rasmussen'in

VALOKUVAAMOT:

Pääliike telef. 5 16 **Kauppakatu 3 b.,**
Haaraliike Hämeenkatu 26, telef, 3 54.
ovat valokuvausta varten auki jokapäivä.

SUORITETAAN kaikkia alaan kuuluvia töitä, kuten: Muotokuvia erinomaisen hienoja ryhmiä, vanhojen kuvien jäljentämistä, suurentamista ja kaikenlaista valokuvausta atelierin ulkopuolella y. m. Kaikki työt tehdään suurimmalla huolella. Hinnat ovat tavalliset halvat.

8 N. RASMUSSEN.

Parturinliikettäni Kullervonkatu n:o 3 suosittelen yleisölle.
Kohteliaimmin J. HURME.

Oletteko kuulleet

että suuret hintaluetteloni n:o 10 ja 11, sisältäen hinnat noin 3,000 esineelle, ovat juuri ilmestyneet ja lähetetään jokaiselle ilmaiseksi pyydettäessä. Ken tahansa voi ruveta asiamieheksi 50 % palkkiota vastaan. Jos haluatte saada tavaraa halvalla eli ansaita rahaa, niin kirjoittakaa heti!

O. TEOD. VUORIO
— **VAASA** —

Soitin- kello- ja korutavarakauppa. 320

Tanssikoulu.

Uusi kurssi alkaa Maanantaina 17 p:nä hinta 15 mk ja halvempi osasto tiistaina 18 p:nä Lokakuuta hinta 10 mk. Osanottajat pyydetään ilmoittamaan itsensä sitä ennen TURISTI-kahvilassa Kauppakatu 1.

8804 K. H. Carlsson.

SAMPO

lokak. 9:stä päivästä

Tampere—Maatiala joka arkipäivä klo 10,30 a. p. 3,15 j. pp.
Maatiala—Tampere klo 5,30 ja 11,45 a.-p. paitsi keskiv. ja lauant. klo 5 ja 11,45 a.-p. ja lauant. klo 4,30 j. p.-p.

Pyhäsin

Tampereelta klo 8 a.-p. ja 2,30 j. p.p.
Maatialasta jumalanpalveluksen loputtua ja klo 4 j. pp.

Muutetut kulkuvuorot.

Lauvantaina t. k. 3 p:stä alkaen muuttuu

Höyryalus VAHANNAN

kulkuvuorot siten, että lähtö

Vahannasta tapahtuu maanantaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina klo ½7 a. p.
Mutalasta tiistaina ja torstaina suoraan Tampereelle klo 6 a. p.
Tampereelta takaisin joka päivä klo 2 i. p. paitsi lauantaina klo 1 ja 5 i. p. Sunnuntaina aamulla Tampereelta klo 8 ja Vahannasta takaisin klo 5 i. p. Tampereella 31 p:nä elokuuta 1910.

Höyryalus O. Y. Vahanta.
K. O. Toivonen. 3361
Länt. puistok. 6. Puhelin 8 63.

„Tarjanne"

Kapteeni G. W. Löfgrén.

Tampere—Ruowesi—Wirrat: tiistaina, torstaina ja lauwantaina klo 9 e. p. p.; — torstaina **Toiswedelle** asti.
Wirrat—Ruowesi—Tampere: maanantaina, keskiwiikkona ja perjantaina klo 4 e. p. p.; — perjantaina **Toiswedeltä** asti klo 2,30 e. p. p.

Huom! Toiswedelle tehdään matkoja ainoastaan niin kauwan kun olosuhteet myöntäwät.

„Into"

joka päiwä edestakainen matka **Wilppulasta Ruowedelle,** jossa tapaa **Tarjanteen.**

Hallitus.

Junain kulut.

Lokakuun 16:nnesta päiwästä toistaiseksi.

Saapuwat.

Lännestä päin:

Klo 1,01 yöllä tawarajuna (III lk.) Porista (3,15).
Klo 7,25 ap. matkustajajuna Tyrwäältä (5,20).
Klo 1,00 päiwällä sekajuna Porista (6,56).
Klo 5,30 ip. postijuna Porista (12,50).
Klo 7,48 ip. arkipäiwisin tawarajuna (III lk.) Siurosta (5,55).

Pohjoisesta päin:

Klo 12,40 yöllä tawarajuna (III lk.) Seinäjoelta (10,09).
Klo 4,16 aamulla postijuna Kokkolasta (5,29), Oulusta (11,30), Kemistä (8,22), Torniosta (7,26), Rowaniemeltä (4,35), Pietarsaaresta (5,55), Waasasta (7,15), Suolahdesta (6,45), Jywäskylästä (8,55).
Klo 8,55 ap. sekajuna Haapamäeltä (4,20).
Klo 2,12 ip. postijuna Waasasta (5,34), Suolahdesta (6,15), Jywäskylästä (7,54).
Klo 5,27 ip. sekajuna Orihwedeltä (3,50).

Etelästä päin:

Klo 12,35 yöllä postijuna Hämeenlinnasta (10,24), Helsingistä (7,00), Hangosta (2,45) ja Tammisaaresta (3,14), Hywinkään kautta. Pietarista (9,55), Wiipurista (1,16), Lahdesta (7,00), Lappeenrannasta (1,35), Mikkelistä (11,00), Kotkasta (1,10).
Klo 7,27 ap. sekajuna Toijalasta (5,50).
Klo 10,00 ap. matkustajajuna Hämeenlinnasta (7,45), Lahdesta (5,14), Wiipurista (11,51), Pietarista (8,10), Sortawalasta (3,24), Joensuusta (10,45), Sawonlinnasta (2,30), Imatralta (6,02), Lappeenrannasta (10,50), Kajaanista (11,00), Iisalmelta (1,40), Kuopiosta (4,42), Mikkelistä (9,51), Kotkasta (9,50), Urjalasta arkipäiwisin (7,55).
Klo 2,07 ip. postijuna Hämeenlinnasta (12,00), Helsingistä (8,55), Hangosta (5,00), Tammisaaresta (5,53), Turusta Toijalan kautta (9,20), Kouwolasta (7,10), Lahdesta (9,00).
Klo 5,20 ip. sekajuna Toijalasta (3,45), Turusta (12,09).
Klo 8,08 ip. postijuna Hämeenlinnasta (5,50), Helsingistä (2,40), Pietarista (1,00), Wiipurista (8,00), Lahdesta (2,30), Antreasta (6,10), Lappeenrannasta (8,35), Turusta Toijalan kautta (3,10).

Lähtewät.

Länteen päin:

Klo 9,00 ap. tawarajuna, jossa seuraa III:n lk. waunu Poriin (8,23).
Klo 2,44 ip. postijuna Poriin (7,12).
Klo 3,00 ip. arkipäiwisin tawarajuna (III lk.) Siuroon.
Klo 6,20 ip. matkustajajuna Tyrwäälle (8,35).
Klo 8,15 ip. sekajuna Tyrwäälle (10,53), josta jatkaa seuraawana aamuna klo 4,30 Poriin (7,47).

Pohjoiseen päin:

Klo 1 yöllä postijuna Kokkolaan (11,54), Ouluun (5,50), Kemiin (8,59), Tornioon (9,58), Jywäskylään (8,49), Suolahteen (10,46), Waasaan (9,59), Pietarsaareen (11,30) ja Rowaniemelle (12,05).
Klo 4,25 ap. tawarajuna, jossa seuraa III lk. waunu Tampereelta Seinäjoelle (6,21), Jywäskylään (3,50), Suolahteen (5,45).
Klo 10,30 ap. sekajuna Orihwedelle (12,10).
Klo 2,30 ip. postijuna Waasaan (11,35), Jywäskylään (8,51), Suolahteen (10,30).
Klo 6,00 ip. sekajuna Haapamäelle (10,44).

Etelään päin:

Klo 4,40 aamulla postijuna Hämeenlinnaan (6,43), Helsinkiin (9,50), Hywinkään kautta Tammisaareen (1,30), ja Hankoon (2,25), Lahteen (9,48), Wiipuriin (3,47), Pietariin (9,51), Lappeenrantaan (3,20), Imatralle (6,44).
Klo 7,35 ap. postijuna Hämeenlinnaan (9,39), Helsinkiin (12,43), Turkuun Toijalan kautta (12,09), Lahteen (1,37), Wiipuriin (6,58), Pietariin (11,46), Mikkeliin (9,10), Kotkaan (7,15), Lappeenrantaan (6,40), Sawonlinnaan (8,27).
Klo 11,15 ap. sekajuna Toijalaan (1,00), Turkuun (4,40).
Klo 2,31 ip. matkustajajuna Hämeenlinnaan (4,37), Helsinkiin (7,38), Hywinkään kautta Tammisaareen (9,19), ja Hankoon (10,12), Lahteen (7,45), Kouwolaan (9,30).
Klo 5,43 ip. postijuna Hämeenlinnaan (7,54), Helsinkiin (10,50), Turkuun Toijalan kautta (10,40), Lahteen (11,47), Wiipuriin (5,04), Pietariin (9,50), Mikkeliin (7,16), Kuopioon (12,25), Iisalmelle (3,15), Kajaaniin (6,04), Kotkaan (7,10), Lappeenrantaan (5,00), Sortawalaan (1,10), Joensuuhun (5,48), Imatralle (9,28), Sawonlinnaan (2,00).
Klo 8,16 ip. sekajuna Toijalaan (10,05).

Tampereella 1910.
Tampereen Sanomain Osakeyhtiön kirjapainossa.